

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četr leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odgovredi. — Udje "Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat K 1:80. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku "Mala naznanila" stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprtje reklamacije so poštne proste.

Kmet na razpotju.

Ze rajna Avstrija je iznozgala naše dobro slovensko kmečko ljudstvo z neusmiljeno kruto vojno do skrajnosti. Pobila, ohromila in potvorila je najboljše delavne kmečke moći do delanezmožnosti, pobrala mu je živino in poljske pridelke, naš kmet je bil ob razsuli le še na pot živ in poln telesnih in gospodarskih ran.

Sprejela je naše vsestransko ranjenega in boljavega kmeta Jugoslavija. Tedaj v prvem trobriškem nam očemu, ko so zakrmariili našo novo državo možje vesti in odgovornosti pred Bogom in javnostjo, zavladalo je po naši že po vojni izčrpani Sloveniji trenutno blagostanje in obilica. Dobiti je bilo vsega za življenje najpotrebnejšega, kar smo po deželi že prebridko pogrešali v trhli in mirujuči Avstriji. Vendar jugoslovanski blagostan bil je že žaljivo samo nekaj mesečni svitli žar na obnebju konaj rojene Jugoslavije. To obeno zadovolje v okrilju nove naše države trajalo je le tako dolgo, dokler so stali pri vladni kralju možje, ki so združili trobarski narod pod skupnimi državnimi krov in ki tudi na ministrskih stolih niso pozabili na težnje, zahteve in življenske potrebe onega stanu, ki tvori temelj naši državi, to je naš kmečki stan.

Komaj pa je bila strmoglavljen naša prva vlada v Beogradu, vlada zastopnikov osobito kmečkega naroda, in se prismolila na ministarski voz vlašči zastopnikov meščanstva, uradništva in delavskih slojev (demokratov in socialistov), zaječala je pod kolami te vladne samokolnice cela Jugoslavija in najbolj pa vedeni zatirani kmetski stan!

Sedanja demokratično-socijalistična vlada je sedaj znala deliti med kmety mesto obleke, usnja, soli, poljskih strojev in drugih potrebsčin edino-le neve neopravičene in neizmerno visoke davke. Temu davčnemu darilu demokratov kmetu bi radi še pridigli socijalisti svojega — osmurni delavnik tudi za poljske delavce, kateri rabi kmet. Povrh pa še pridigajo in raznašajo socijalni demokrati kmeta na vseh svojih shodih in zborovnih, da je kapitalist, vojni dobičkar, kateremu je treba še marsikaj odvzeti in ga povreči popolni komandi socialistov. Saj pa itak lahko razsodi vsak trezno misleč kmet sam, kaj so mu dosedaj ponudili vladni demokrati in socialisti. Nič! Samo zlo in nova davčna bremena.

Ni ljudje demokrati in socialisti razpisujejo sedaj nove volitev v občinske odbore in državni zbor.

LISTEK.

Dvestoletnica božje poti Sv. Janeza Nepomučana na Radelju pri Mariboru.

Vrzek.

Meseca maja prihodnjega leta 1921 bo minilo 200 let, odkar se je začela nekdaj tako slavna božja pot pri Sv. Janezu Nepomučanu na prijaznem hribčku ob pobočju gore Radelj, župnije Marbreg. Ne bilo bi prav, ako bi ta spomin šel neopažen mimo sedanjega roda in bi božja pot ter krasna romarska cerkev prenehali, ta spomenik rodov, ki so živelii 180 do 200 let pred nami. Ako so predniki postavili veliko in lepo romarsko cerkev v znak hvaljnosti in posebnega češčenja do velikega svetnika sv. Janeza Nepomučana, naj bi ista ne razpadla vsled zanikanosti sedanjega rodu.

Ce prideš zvečer dne 15. maja k Sv. Janezu, se boš čudil, koliko romarjev se je tam zbral od bližu in daleč, Slovencev in Nemcev. In vstopiš v cerkev se boš divil njeni prostornosti, širokosti in visokosti, njenim krepkim zidovom, lepi razsvetljavi, starinskim oltarjem in dragoceni mašni opravi.

Znano je, da je bil sv. Janez kanonik v Pragi in da ga je dal hudobijam in strastem udani kralj Venčeslav vreči v reko Vltavu. Svetnika so začeli že koj po smrti častiti in so njegov grob v praški stolnici zvesto čevali. Leta 1719 pa so ga odprli v pričo posebne komisije in so našli svetnikove kosti, jekiz pa se dodežno ohranjen. Ta znameniti dogodek je posebno vzbudil svetnikovo češčenje, papež Benedikt

Sedaj pri tej volilni priliki, ko jim gre za vajeti vladne samokolnice zopet poznajo kmetia, pišejo po svojih glasilih kmeta ljubeče ter vabeče, so se razlezli in razpasli po deželi potom svojih agitatorjev, ki obljubljajo kmetom deveto demokratsko socijalistično nebo; v sreu in v resnici pa že pripravljajo pekel novih muk, v katerega bi poginali naše kmetske ljudstvo, ako bi jim šlo tudi tokrat na lim in potegnilo s temi pijačkami pri občinskih in državnozborskih volitvah.

Sedaj ob času volitev se godi našemu kmetu takot kot nekoč starogrškemu junaku Herakleju, ki je stal na razpotju in ste mu ponujali na prostovoljno izbiro lepoto in čestnost. Junak Heraklej se je oklenil rajši čestnosti, dasi je znal, da ga čaka za to izvolitv napor in delo.

Našemu slovenskemu Herakleju — kmetu ponujajo demokrati (liberalci in samostojni) ter socijalisti lepoto, ako bo volil z njimi. No, pa saj to lepoto pozna naš kmet, jo je že tudi dovolj okusil pod sedanjem demokratično socijalistično vlado. Ta kmetu ponujena demokratično socijalistična lepota bodo novi davki in nova bremena.

Slovenska ljudska stranka in Kmečka zveza pa ponujate, a ko bo šel z njima v volilni boj čestnost, ljubezen, smisel in delo za izboljšanje kmetskega gorja in olajšanje sedaj mu natovorjenih davčnih bremen. Na temu res tako je dokazala naša stranka in Kmečka zveza že pod rajno Avstrijo, ko se je edina borila za dobrobit zatiranega kmeta, dokazala pa tudi pod svobodnim soncem Jugoslavije, ko je bil naš dr. Korošec minister prehrane na občno jugoslovensko zadovoljnost.

Se enkrat vsi pod sedajo demokratično-socijalistično vlado nezadovoljni kmetje, kmalu boste stali na razpotju občinskih in državnozborskih volitev. Skažite se na tem za prihodnji dobrobit kmetskega stanu velevarnemu razpotju prave junake — Herakleje, ki bodo volili čestnost — Kmečko zvezo, može, ki poznajo in se bojijo Boga in vesti. Kajti edino oni ljudski zastopniki, ki se čuti odgovornega za svoja dejanja pri vladni pred Bogom in vestjo, se bo tudi potegovali za zboljšanje sedaj prebridka kmetskih teženj in bremen. Odgovornost čuteče može pred Bogom in vestje boste dobili in naši edinole v naši Kmečki zvezzi. Slovenski Herakleji v boju za čestnost — za našo Kmečko zvezo!

Poglejmo resnici v obraz!

J. Vesenjak.

Iz raznovrstnih listov lahko povzamemo dejstvo, kako socijalnodemokratski minister Korač zagovarja izmenjavo naše krone v razmerju 1 : 4, ter med drugim trdi, da so si kmetje nadeli itak preveč denarja.

Enako mnenje o naših kmetih zastopa tudi glavni list slovenskih socijalnih demokratov "Naprek". V številki 6, z dne 9. januarja 1920 piše namreč proti njim sledeče:

Draginja in obleka.

Veliko se piše o draginji. A skoro nič se ne zmenja kmeta, ki je tudi velik pospeševatelj te nezgodne. Neverjetno je, kako dandanes premožni kmet odira takozvane male ljudi. Pred vojno zadolžen, nemovit in do sile ponižen, je med vojno obogatel. Zrašel mu je greben in prej mehko srce mu je postal kamen. Računati ubogemu delavcu, učitelju ali uradniku 3 K za jajce, druga živila pa tudi za nezaslužene cene, to je njemu pravljeno. In, da še sploh pride, to je še posebna njegova milost, ki jo skaže rečežu, navezanemu na malo plačo. Petičenemu kmetu se dandanes dobro pozna, da ne trpi nobenega posnajkanja. Njemu danes denarja ni več treba, tako pravi sam. Zato tudi ne mara niti drago prodati svojih živil in živine, ker je slišal, da bo denar padel in bi potem ne imel niti blaga niti denarja. Zato bi bil prav skrajni čas, da se tudi temu odpomore. Rečni delavec in uradnik stradata in garata vse božje leto in rimata ničesar obleči, kmet in frgovec pa se jima prezirljivo smeja v obraz . . .

Ne vem, ali govorji iz Koračevih in "Naprek" trdjeve nevednosti ali nameravane neresnice. Na vsak način pa je naša javnost dolžna spoznavati resničen položaj kmetskega ljudstva in brez oleševanja in brez pretiravanja moramo gledati resnici v obraz!

Stokrat je bila že ovržena trditev, da je kmet povzročitelj draginje in da je kmetsko ljudstvo krivo današnjega stanja. Za vsak pridelek lahko strokovno in stvarno dokažemo, da povišanje cen kmetskih pridekov ni v istem razmerju, kakor povišanje cen potrebsčin, katere mora kmet kupovati. Kdor gre globoko v kmetsko naše življenje, in naše sedanje naročno-gospodarske razmere, pač mora priti do drugih zaključkov, kakor minister Korač in list "Naprek".

XIII. je leta 1721 proglašil sv. Janeza za blaženega in njegova slava se je razširjala po vsem svetu. V Evropi in Ameriki se najde ob vodah in mostovih kipi in nekdaj so župnije kar tekmovali med seboj, ki jih bodo prej postavili sv. Janezu kip ali oltar, tako kakor se dandanes po vsem svetu stavijo spomeniki Jurški Mariji.

Marbrežani so bili med prvimi. Se isiega leta 1721, ko se je dovolilo splošno svetnikovo češčenje, je premožni kmet Marko Gerold postavil njemu na čast zaprto kapelo za sto ljudi. Kje je stala ta kapela, v tem si niso edini. Zgodovinarji trde, da tam, kjer stoji sedaj romarska cerkev, domačini pa, da na višini, oddaljeni približno pet minut vzhodno od cerkve, kamor se je še pred nedavnim vsako leto vršila procesija z Najsvetejšim na lepo nedeljo v osmini praznika presvetega Rešnjega Telesa. Verjetneje pa je druga trditev. Posvetil je kapelo Jurij Maury, tedaj župnik v Marbregu. Lepo doprsno sliko sv. Janeza na oltar, ki sedaj visi poleg vhoda v zakristijo, je davalna samostanska prednica dominikank v Marbregu Katarina Suzana grofica Grotta.

Kmalu se je razširil glas, da se godijo pri tej kapeli posebna uslišanja in znamenja. Ljudje so s čašljake večjim zaupanjem in v večjem številu semkaj romali, prinašali so tudi obilne darove. Treba je bilo večje cerkev. Leta 1729 je prišel iz St. Andraža na Koroškem, kjer je bil takrat sedež lavantinske škofije, knezoškoф Jožef grof Attems in je slovesno položil temeljni kamen za novo veliko cerkev. Leta 1732 je bilo že poželeno duhovništvo in v njem postavljen sedanji veliki oltar. Iz Neroldove kapele so slovesno prenesli svetnikovo podobo v oltar, cerkev pa zidali naprej. Leta 1735 je bila dovršena. Dolga je 40 metrov in ima tri ladje. Dne 4. maja je je z velikim oltarjem vred posvetil prej imenovani škof. Prvi dan je bilo

posvečenje cerkve, drugi dan birma istotam; birmanec je bilo 2777. To leto je prišlo okoli 20 tisoč romarjev. Izmed darov se mora posebno omeniti krasni kelih z latinskim napisom in s podobo Janeza. Kelih se je rabil že na dan posvečitve. Potem dragoceno zlato in srebrno vezeni mašni plašči, darovani od viške gospode. V novejšem času so prinesli pobožni romarji iz občin Heimschuh, Sausal in Sv. Ana dva dragocena mašna plašča, vezena v zlato, in novo ogrinjalo ali velum za blagoslov. Med strašno svetovno vojno so domačini marsikaj prispevali; tako je posestnica Marija Dietinger pri Sv. Janezu kupila krasno mašno in evangeljsko knjigo, ter nove voščene sveče. Nek drugi darovatelj, ki pa se ne smi imenovati, je plačal novo umetno vezeno ministrantsko obleko in harmonične oltarne zvonice, vse naročeno pri tvrdi Heinl na Dunaju, nadalje nove šopke za sveče in še marsikaj drugega. Zanimiv je križev pot in cerkvene klopi v prezbiteriju, dar nekdajnega samostana marbrežkega. Leta 1742 sta se postavila oba stranska oltarja sv. kmeta Izidora in sv. dekle Notburge; njuni sliki je izvršil Janez Krstnik Fromiller. Omeniti se morajo mnoge zaobljubljene ali votivne pohode in kipi, ki izražajo zaupanje in hvaležnost do zaščitnika te cerkve. Na levih ali listnih strani velikega oltarja je kip predstavljajoč plemenitaša v verigah, ki je bil doma v grajskini Ledine pri Marbregu in na priprošnju sv. Janeza rešen iz ujetništva. Na evangelijski strani vidiš bolnika na smrtni postelji in hroščega popotnika z bergljami, ki sta bila na priprošnjo sv. Janeza ozdravljena. Na zadnji strani oltarja visi na platno slikana votivna podoba sv. Janeza v kanonski opravi z zlato verižico okrog vrata. Na vsaki strani oltarja visi na steni krasen pozlačeni relikvijar ali shrampa za ostanke svetnikov. V ladji na evangelijski strani je lepa na platno slikana podoba

Kakšno je gospodarsko stanje letos?

Zelo velik del našega kmetijskega ljudstva živi izkijeno od vinogradništva. Par polovnjakov vina v normalni letini je edini dohodek. In letos? Uime in vremenske nezgode so opustošile pretežno večino vinogradov in letošnji pridelek znaša jedva eno šestino do ono četrtnino navadne letine. V mnogih krajih še tega ni! Kdor zna, koliko obleke se strga pri obdelovanju vinograda in kakšni so sedaj stroški, tam pač mora pritrdiri, da naš kmet vinogradnik nima ob svojih praznih upih in praznih sodih niti volje niti možnosti, da bi se komu smejal. Pač pa gleda s težko skrbjo in z gremkostjo v srcu v negotovo bodočnost. Le oglejte si naše vinogradne kraje, pa mi morete pritrdiri, da ne pretiravam!

Naši sadjarji so imeli letos nenavadno malo sadja. Spomladansko deževje je z mrazom vred ugodilo zgodbne in pozno sadje že v evetu in posebej zeleno Stajerska že dolgo vrsto let ni imela tako slabe sadne letine, kakoč ravno letos. Ali so menda to tisti ljudje, ki se naj smejejo drugim?

In naši živinorejci? Ti so imeli prav posebno nesrečo. Pretežna večina občin je bila prizadeta po raznih načeljivih boleznih. Pljučna kuga, bolezen na gobcu in parkljih ter cela vrsta drugih so bili stalni strašni gostje v hlevih za govedo. Pri svinjah je bilo še slabše. Poznam veliko število vasi, kjer je poginilo ali na prisilnem zakolu padlo do tri četrtine vseh svinj v občini. Kaj ne, gospodje, tako prizadet kmet se posebno lahko smeje? Le čitajte samo uradna poročila v uradnem listu o teh stvareh, pa boste morali pritrdiri, da nič ne pretiravam. Ce bi videli toliko, kakor sem videl jaz, pa boste morali imeti o kmetu drugo mnenje, kakor ga imate sedaj.

No bom opisoval naravnost nepreglednih težav in stroškov, ki so jih imeli letos naši kmeti ljudje s spravljanjem krme, strelje in vseh poljskih pridelkov. Vprašajte našega poljedelca, koliko je pridelal letos pšenice, rži, krompirja! Ali se nič ne spominjate, da je gnjila in propadala ajda tedne in mesece na njivah zaradi neugodnega vremena? Toda kmetskemu ljudstvu ne boste verjeli, zato le vprašajte pri zastopniku ministerstva za prehrano Slovenije, koliko živil mora kupiti kmetsko ljudstvo!

Druge težave in krivice.

K vsem tem gospodarskim nezgodam, nesrečam in težavam pa se pride pritisek od strani davčnih oblasti, kakor ga dosedaj še nikdar ni bilo. To je pač delo in sad socijalistične in liberalno-demokratske vlade! Se nikoli ni bilo tako trdega osebno-dohodninskega in celo nepostavnega vinskega davka ter drugih direktnih in indirektnih davščin, kakor pod sedanjim vlado.

Pridenimo k temu še dejstvo, da se je ljudstvu odvzelo pri kolevanju kar meni nič, tebi nič 20% težko pridobljenega denarja in da se ta odvzeti denar ne obrestuje!

Vaša metoda je pač ta: po sramotnih cenah, ki niso v nobenem razmerju s skrbjo, s trudom, z denarjem in znojem, naj prodaja kmetsko ljudstvo brez izjeme svoje pridelke. Za drag denar pa naj kupuje vse karkoli rabi, pa naj bo to žebelj na okovani čevljevi peti ali klobuk, odnosno ruta na glavi, naj bo motika v roki ali mlatični stroj v skedenju!

Pomoč je v nas samih!

Toda kaj se bomo veliko prerekali?! Prepričali mi naših načelnih kulturnih in gospodarskih nasprotnikov ne bomo. Le spominjammo se daleč nazaj v prejšnja leta! Vedno so po svojih shodih in po svojih lastih vpili, da kinetsko ljudstvo odira. Tuči tedaj je to bilo, ko so imeli kmetski pridelki sramotno nizke cene. Eno samo sredstvo imamo, ki je zanesljivo in uspešno politično in gospodarsko, se trdnjo organizirajmo! Vse naše krščansko in kmetsko ljudstvo mora priti do prepričanja, da mu je pogoj za obstanek in preovite le v močni politični organizaciji: Kmečki zvezini v naših kmetijskih zadrugah. Zato vsi z vnemo in požrtvovalnostjo na delo!

Kmečka zveza je znala odbiti marsikateri udelec, ki so ga naši vsakovrstni nasprotniki namenili našemu slovenskemu krščanskemu kmetskemu ljudstvu. Vsled zavednosti, možnosti in poštenosti naših ljudi bo zmagovala in vršila tudi naprej svojo nalogo. Naše vrste se množe po celi Jugoslaviji bolj kakor pri kteriori drugi stranki in ko bomo številno močni, bomo točko za točko uresničevali naš program, ki ne pozna in ne oznanja sovraštva, temveč hoče le pravico vsakomur.

Pomislek o davku na vojne dobičke.

(Opomba: Objavili smo postavo o davku na vojne dobičke v št. 1 t. I. "Slov. Gospodarja.")

Slednjič je vlada izdelala načrt davka za vojne dobičke, katerega smo tako silno zahtevali in ki je tako silno potreben. Pravzaprav bi se morali te postave veseliti, vendar se je pa za enkrat še ne moremo. V tem suhem osnutku ni namreč nič povedano, kaj se bo smatralo za vojni dobiček in kdo bo ta dobiček ocenjeval. Mogoče je in vidimo nevarnost, da bodo pri kmetijskih obratih ravnotako ocenjevali dobičke in delali bilance, kakor pri tovarniških ali celo kakor pri trgovskih ali bankirskeh podjetjih. Vzemimo en slučaj: Kmet Miha je imel pred vojsko prav majhno domačijo-kmetijo, katero so cenili na 10.000 K. Bil je zelo zadolžen, vsega dolga je imel do 5000 K. Ko se je oženil in začel kmetovati, ni bil klub svoji varnosti in marijivosi niti v stanu plačevati obresti in dolg je rastel vedno bolj. Nekaj let pred vojno se je začelo njegovo stanje boljšati, otroci so odstrasti in pomagali, vino je imelo boljšo ceno. Prišel je tako daleč, da je vsaj redno plačeval obresti, plačal nekaj najnajnejsih dolgov, nekoliko zboljšal kmetijo, si omislil živine itd. Upal je, da pride tako daleč, da bo lahko nekoč zapustil otrokom dobro urejeno kmetijo brez dolga in sam bo za starost preskrbljen. Med tem je prišla vojna. Dva najstarejša sina, 18–20letna fanta, sta morala k vojakom, eden je ubit, drugi se je vrnil domov

ves izčrpan, za delo le malo sposoben. Tudi gospodar se je kot črnovojnik potkal in stradal po raznih etapah in je sedaj izčrpan. Delala je malo z majhnimi otroci, ki so vsled napora v rasti in razvoju zaostali. Toda poljski pridelki so rastli v ceni. Žena je prodala vino in plačala ves dolg. Odpadati je moralo tudi nekaj živine. Sedaj ima v posojilnici 10.000 K in nič dolga, a posestvo je cenjeno na 50.000 K. Torej je sedaj za 55.000 K bogatejši, kot je bil pred vojno. Ali je to res in ali naj se mu vsles tega naloži davek na vojne dobičke? Po vladnem načrtu bi moral plačati 21.000 K vojnega dobička. V resnici je pa posestvo sedaj veliko manj vredno kot pred vojsko. Cenjeno je tisto visoko samo radi tega, ker je sedaj denar malo vreden. Rodbina, ki je bila pravzaprav kmetov glavni kapital, je sedaj izčrpana in njena delavna sila izrabljena. Sedaj bi sam potreboval denarja, da zoperiredi svoje gospodarstvo. Ako bo moral plačati vojni dobiček, bo moral ne samo dati ves prihranek, ampak še najeti nov velik dolg. Vzeti bo moral posojilo sedaj, ko je denar ničvreden in vračati pozneje, ko bo zoper zelo drag. Tako bo kmet zoper tlačan in suženj kapitala. Ena najlepših gospodarskih pojmov te vojne je ravno, da se je kmet osvohobil svojih dolgov. To svobodo mu moramo varovati. Pri kmetijah se mora torej računati resnični vojni dobiček, ne pa samo dozdevni, nastali iz tega, ker je sedaj zemljišče višje

sv. Alejzija, darovana od nemških romarjev. Omeniti je starodavni in lepi Marijin kip v steni, evangeljsko-stranske ladje in v epistoljski ladji podoba sv. Jožefa, ki ima spodaj letnico 1833, zgoraj pa napis: S. JOSHEF JESVSAV PRELUBI VARH PROSI BOGA. To je: S. Jožef Jezusav prelubi varh prosi Boga. Ko jo leta 1756 cerkev pogorela, so postavili nov stropni stol in naročili v Celovec 4 krasne zvonove, ki so imeli najrazličnejše svetnike upodobljene in pa vse v latinskem jeziku pobožne prošnje zoper nevihi. Vojška tudi tem zvonovom ni prizanesla. Dasiravno država ni imela pravice jih vzeti, bili so za celih 24 let starejši kakor se je glasila postava o starosti zvonov, ki se morajo sneti, bili so torej zgodovinske vrednosti, in vkljub temu, da so romale prošnje od Poncija do Pilata, so prišli vojaki. Ravno isti večer, ko je cesar Franc Jožef v gradu Schönbrunn ob 9. uri dne 21. novembra 1916 umrl, so zvoni pri Sv. Janezu začnili kratko peli. Drugo jutro so jih sneli vojaki. Nesrečna Avstrija! Kakor si delala, takšen je bil tudi tvoi konec. Da bi vsaj Jugoslavija bolj pametna bila! Sicer pa leži še mnogo celih zvonov v skladisih blizu Gradca in Dunaja in merodajne oblasti bi se naj brigale za to, da se ti zvonovi povrnejo, ker odškodnine za odvzete zvonove itak ne bo nobene.

Slavni samostan dominikank, od katerega je cerkev sv. Janeza mnogo prejela, je odpravil cesar Jožef II. Postavil ga je v prvi polovici 13. stoletja grajsčak Seyfried marbreški. Razun samostanske cerkve stoji dandanes še celotno poslopje, v bližini parslavna kalvarija kakor je ni blizu in daleč. Mnogo je kalvarija obiskovana vsako nedeljo in praznik, zlasti pa na Veliki petek, ko ob 3. uri popoldne pravoma tekaj Številna procesija. Sedanji kipi, ki so v človeški velikosti romantično postavljeni med skalovjem in grmovjem, so bili obnovljeni leta 1859. Dasi je cerkev sv. Janeza tukom časa mnogo trpela, je božja

pot še vedno zanimiva ostala. Zeleti je, da bi jo tudi nadaljio še obiskovala Slovenec in Nemec, akoravno ju loči nova državna meja. Slovenci pridejo iz župnij Mariborg, Brezno, Remšnik, Ribnica, Sv. Anton, Vučred, Vučenica in Mut. Nemci pa iz občin Eibiswald, Deutsch-Fresen, Heimschuh, Klein, Štusel in Sv. Ara.

Bedi tudi omenjeno, da je bil Sv. Janez zadnjih 10 let središče in ognjišče mladinske organizacije za marbreški okraj. Mladeniška Zveza in Dekliška Zveza v Mariborgu sta imeli pri Sv. Janezu lastno društveno sobo in lastni oder za igre. Novi oder se je nabavil, ko se je ob pričetku vojske na sveti božični večer predstavljala igra: Na betlehemskej poljanah. Živahno je bilo društveno življence pred vojno, a tudi med vojsko ni izumrlo. Celo v najbolj kritičnih dneh svetovne vojne sta imeli Mladeniška in Dekliška Zveza pri Sv. Janezu redne občne zbrane in sestanke. Dočim se je svet vsles vojne vedno bolj pogrezal v sebičnost in materializem, smo se mi navduševali za vse, kar je resnično, lepo in blago in pisev teh vrstic ostanejo ti časi mladinske izobraževanje kot najlepši časi njegovega življenga v spominu. Ne pozabim vas nikdar! Zalibog, mnogo vrlih fantov ni več! Bili so kakor bi jih iz škatljice vzel. Lepi po duhu in telesu, nadarjeni, nepokvarjeni in iz srca udani. Izvrstne moći za društveno delovanje. A vojška jih je pobrala. Tam daleč spe, nekateri pri Gorici, druge krije galiska gruda. Bodи vam zemljišče Jahka! Na svodenje nad zvezdam! Skoro bi rad pohitel za vami. Saj ni več resnice na svetu. Kako že pravi Kristus v evangeliu: Kadar se bo svet obtaučal, kadar bodo letni časi bolj mrzli postajali, takrat bo prava ljubezen med ljudmi ginila. Ali ne živimo morda mi v tistih časih?! Večkrat se je slišalo med vojsko, najboljši padajo, ni jih več nazaj; slabi pa se vranejo. Kolikokrat sem slišal tožiti: Kako, lepo je bi-

cenjeno. Upoštevati se mora pa tudi škoda, katero je trpela kmetija radi izgube delavnih sil, radi obrabe kmetijskega inventara in slabejšega, manj pravilnega delovanja. Obenem se nikakor ne smejo upoštevati dolgoročni, katerega je kmet med vojno plačal. Drugačen je dobiček, katerega je naredila banka ali verižnik, čisto drugačen in samo dozdeven pa dobiček, katerega je prinesla vojna malemu kmetu.

Iz tega davka na vojne dobičke kmetje zopet lahko uvidijo, kaki kmečki prijatelji so demokrati (liberalci) in socialisti.

Vzrejajte plemenske bikce in mrjaščke!

Zidanšek, živinorejski nadzornik.

V živinoreji smo Slovenci zaenkrat navezani sami na se. Treba bo pokazati, da si moramo sami iz lastne moči pomagati, treba bo pokazati, da si upamo domača živinska plemena sama iz sebe tako daleč izboljšati, da nam bodo dajala višjih užitkov in s tem boljših dohodkov. Ne smemo si pa prikrivati, da je to težavna naloga, katere brez smotrenega načrta ne bomo mogli zadovoljivo izvršiti. Pri tem načrtu bo treba žilavega, premišljenega dela živinorejskih strokovnjakov, pridnega in zvestega sodelovanja živinorejev samih in pa medsebojnega trdnega zaupanja. Le s temi predpogoji bo naše delo lahko in hvaležno.

Najvažnejša je trenutno gotova oskrba z dobrimi biki in merjasci. Iz narodnogospodarskih ozirov se ne smemo preveč zanašati na uvoz plemenskih bikov in merjascov iz inozemstva. Treba bo torej iste v domovini vzrejati. Zato polagam živinorejcem na srce, da puščajo lepe junčke in merjase za pleme, seveda naj bodo posestniki pri odberi izbirčni. Le potomec zdravih, najbolj dobitčanostih krav, ki se odlikujejo po dobrini mlečnosti, naj se odberejo v ta namen! Zavedajmo se, da je v pravilni odberi za pleme prihodnost naše živinoreje. Živinorejci naj se poslužujejo pri tem velevarnem delu nasvetu gospodov živinorejnikov in živinorejskih inštruktorjev (eden bodo imel sedež v Celju). V plemenske namene so najbolj prikladna jesenska in zimska teleta, vsled tega je ravno sedaj pravi čas, izbrati prave živali.

Opozorjam še na to, da bosta kmetijsko poverjenstvo in kmetijska družba zanaprej rabila v svrhu pospeševanja živinoreje večje število dobroih plemenskih bikov, zatorej se bodo živali z dokazano dobrim pokolenjem lahko prodale. Ce bi pa ena ali druga žival navzlie vsej premišljeni plemenski odberi in dobri oskrbi ne odgovarjale za pleme, še to ni nobena nesreča, saj jih še vedno lahko pozneje pustimo skopiti ali pa jih vnovčimo za zakol. Rizika torej živinorejec pri tem ne bo imel.

Živinorejci, ki imajo lepo in dobro živino, posebno oni iz priznanih plemenskih okolišev, vzrejajte bikce in merjase! Pokažimo celemu svetu, da tuči imamo smisel in razumevanje za potrebe naše domače živinoreje.

Na gostijah nabirajte za Kmečko Zvezo!

lo na Spodnjem Stajerskem v mladinski organizaciji pred vojsko, a ta nam je vse pokvarila! In kdo bo zoper delal zidal? Tistih, ki razdirajo, je na tisoče, da na miljone, a delavcev, požrtvovalnih in nesobičnih, vedno manj.

Da, lepo je in lepšega na svetu biti ne more, kakor je mladina navdušena za svoje vzore. Zapisnik Mladeniške in Dekliške Zveze ti pove, o čem se je na sestankih govorilo in deklamiralo. Razun domačih govornikov in govornic so nas počastili gg. dr. Verstovšek, dr. Hohnjec, dr. Kovačič, pokojni župnik Hirti, poslanec Pišek, dvakrat gospod Pušenjak in eukrat sedanji nadučitelj marbreški, g. Lešnik. Razun imenovanih so še govorili odpolanci izobraževalnih društev iz Ribnice, Mute in Slovenskih goric. Dne 3. marca 1918 je bila pri Sv. Janezu Krekova slavnost, pri kateri je zaradi deklaracije prišlo do nekoliko razburjenja, kar pa ni vredno, da bi človek jekil obrnil za to. Očitalo se nam je, da silimo pred Srba. Ko sem bil v gimnaziji v Celju, nam je neko dejal gospod profesor blagega spomina, da je za človeka največja nesreča nevednost. Jaz bi še dostavil: nevednost in strast. Nekdo se je med vojsko izrazil, da se bodo Habsburžani še kesali, da niso postavili vislice za take ljudi, kakor je bil ministrski predsednik vitez dr. Seidler in zunanjji minister grof Czernin. In sedaj je to resnica. Mi bi bili dobili Jugoslavijo tudi brez vojske.

Zadnji sestanek pri Sv. Janezu se je vršil dne 23. sušca 1919. Krasen pomladanski dan! Zborovali smo na prostem pod lipo. Govorila sta gg. Pušenjak in Lešnik. Imeli smo načrt, društveno delovanje od Sv. Janeza preseliti v trg in ondi ustanoviti posojilnico, čitalnico in pevsko društvo. Pa zapihal je nasprotni veter in temni oblaki so zakrili pomladansko selce. Zlato solnce! Ali se še pokaže sedaj?

Politični pregled.

Jugoslavija.

Ministrski svet v Beogradu je rešil naše valute vprašanje v razmerju 1 : 4. Na nove dinarske bankovce se bo natisnil štirikratni iznos v krahah. Nova jugoslovanska krona postane bankovec naše SHS Narodne banke. Ministrski svet sporoča gledje veljave nove valute sledče:

1. Finančni minister mora začeti takoj s pretiskavanjem novčanice z označbo v krahah in sicer 1 dinar = 4 krome.

2. Bankovci po 1, 2, in 10 K ostanejo v prometu do izida novih v dinarjih.

3. V državnih blagajnah se bo obračunavašo v krahah in dinarjih.

4. Kakor hitro bodo vzeti iz prometa kronske bankovce avstro-ogrške banke, bo edino veljavni denar nova kronska-dinarska novčanica Narodne banke SHS kraljevine.

5. Vrednost v zlatu se bo odredila s posebnim zakonom.

Jugoslovanska Kmečka zveza je takoj zavzela svoje stališče proti tej izmenjavi krone v razmerju 1 : 4, sklenila je resolucijo, v kateri zahteva izmenjavo krone z dinarjem v razmerju 1 : 1.

Dr. Korošec je vložil pri predsedstvu beograjskega parlamента na vladu interpolacijo, v kateri protestira v imenu ljudstva proti takemu vladnemu postopanju gledje rešitve naše valute in zahteva, da se ustavi ministrski sklep in skliče državni zbor, ki je edini vpoklican, da razreši naše valutno vprašanje. Ako vlada tej zadevi ne ugodi, bo izvalo to vtič, da bo hčer storiti krivico.

V zadetki v vrhunstvene naših ujetnikov iz Italije je storila naša vlada vse, da pospeši vrnitev naših ujetnikov. Ker ne poseda Jugoslavija dovolj prevoznega materiala, bo preskrbela Italija za prevoz ujetnikov, katerih je v ujetništvu 24.000 mož.

Načelniki o pozicijonalnih strank so imeli te dni posvetovanje v Beogradu glede vstopa v ustavnji odsek. Na teh sestankih so enoglasno zahtevali, da se mora sklicati ustavodajni odbor parlamentarnim potom. Ta odbor mora tudi izdelati volilni zakon. Ministrski predsednik Davidović ne nasprotuje tem pogojem o poziciji. Vlada bo še naznanila svoje pozdevne pogoje.

Vojna odskodnina v Srbiji znaša 22 miliard. Nemčija plača kot prvi obrok 12 miliard. Od te svote dobri Jugoslavija 9 miliard frankov. Ker potrebuje naša država največ denarja nam bodo izplačali zavezniki teh 9 miliard v bonih, katero bomo izmenjali za gotovino.

Slovenija posega 242.586 ha veleposestniške zemlje, od te odpade na gozd 171.742 ha. V Prekmurju je 10.973 ha veleposestev.

Ministrstvo za agrarne reforme je izdelalo naredbo o izvolitvi agrarnih odborov. Te volitve bodo takojo po občinskih. Vse prebivalstvo novosusvajenih krajev po deželi bo razdeljeno na 5 oddelkov: na veleposesnika, na obdelovalce svojih zemljepis, na kmete in one, ki ne posedajo nobenega zemljepisa. Agrarni odbori se bodo volili po občinah, tako, da bo ed vsakih 20 prebivalcev izmed petih oddelkov izvoljen eden za član agrarnega odbora.

Francija.

Novi predsednik francoske republike. Zgodilo se je veliko presenečenje. Predsednikom francoske republike je izvoljen Paul Deschanel, dosedanjji predsednik francoske poslanske zbornice. Nas zanimalo malo, koga bo že imeti Francija za svojega predsednika, zanimala nas samo, kakšno stališče nigne zavzemati napram nam. Mož je visoko izobrazjen, duhovit, po političnem prepričanju odločen republikanec, strankar na nobeno stran ne želi izraziti. Velja lot velik nasprotek Nemčije, a nadojen Avstriji. D'Aanunžiu je postal častnik, ko je, da ustavljajo vo vseh mestih velike zarotuške, je priredil začelo pustolovstvo na Reki. Za naše težnje torej najbrže ne bo imel ne zanimanja, ne simpatij. Upravno, da bo kot predsednik republike, moral razširiti tudi svoje znanje v svetovni politiki in bo potem dobil jasneje pojme tudi o naših dejavnostih.

Nemčija.

V Berlinu so se vršili zadnji dni pred državnimi zbornicami krvavi izgredi od komunistov in neodvisnih socialistov nahujskane množice. V celiem je bilo 42 mrtvih in 105 ranjenih.

Gode iz ročitve Viljema H. so izdelali ministrski predsedniki v Parizu noto, ki se odpošljijo Holandski, da izroči zaveznikom bivšega nemškega cesarja.

Cehoslovaška.

Cehoslovaška nadaljuje svoj kulturni boj proti katoliški cerkvi. Med cehoslovaško duhovščino se je začelo močno gibanje za ustanovitev takozvane „češke narodne cerkve“. Ta nova cerkev zahteva svobodo vesti in češko bogoslužje. Tej cerkvi načeljuje 12 članski odbor iz 6 duhovnikov in 6 posvetnjakov.

Avstrija.

Avstrija je stopila v diplomatsko zvezo z Cehoslovaško.

V Pragi so se vršila pogajanja med Avstrijo in Cehoslovaško glede ureditve mej, prometa, dobave premoga in sladkorja za Avstrijo. Pogajanja so vedala do sporazuma.

Avstrija je dovolila Cehom na Dunaju češke Šole.

V Avstriji so izdelali zakon o oddaji premoženja, ki je pa zadel hud odpor pri vseh premožnejših slojih.

V Avstriji vlada veliko pomanjkanje, ker vrednost avstrijske krone pada od dne do dne. Pomanjkanje premoga je v Avstriji tako občutno, da bo morali ustaviti ves promet.

V Avstriji izdelujejo načrt za novo ustavo. Potem tega načrta bi bila Avstrija zvezna država po vzgledu Svete. Proti tem ustavnem načrtu so začeli hud boj socialni demokrati, ki so na stališču strogega centralizma za Avstrijo, onega centralizma, ki je že Avstrijo razbil pod Habsburžani.

Madžarska.

Mirovna pogodba z Madžarsko. Madžari kriče, da so presenečeni in prepadi. Mirovni pogoji, katere jim je sedaj stavila ententa, so zanje grozno trdi. Nevemo, če so res tako prestrašni, ali pa se le delajo, in igrajo zopet komedijo po starci madžarski navadi. Saj ugodnejši pogojev sploh pričakovati niso mogli. Izgube samo zemlje, ki niso madžarske. Ententa je bila za nje celo tako dobra, da je pustila pod njihovim gospodarstvom celo veliko Jugoslovjanov. Sedem slovenskih občin okrog Monoštra, hrvaške pokrajine severno od Mure in Drave ostanejo odtrgane od naše države. V Baranji izgubimo nad 100.000 prebivalstva, mesta: Pečuh, Mohač, Baja, katera smo zahtevali, so za nas izgubljena. Se več izgubimo v Banatu. A vkljub temu igrajo Madžari komedijo velikin razburjencev. Prepovedali so vse javne zabave, gledišča, kine, koncerte po kavarnah itd., kar je čisto pametno in bi bili lahko storili že davno poprej. Saj so znane madžarske kavarniške razudsonosti, kjer neprehomoma igra ciganska godba. Pravijo, da ustavljajo po vseh mestin velike zarotniške organizacije. Brez dvoma je pa tudi to samo komedija. Slednji bodo pozabili tudi na to svoje razburjenje, ter se zopet vrnili nazaj k madžarski ciganski godbi.

Znani zavratni madžarski napad v Prekmurju je moral madžarska vlada dati zahtevana zadoščenja. Premestiti mora poveljujočega polkovnika in odstaviti poročnika, ki je vodil napad, ter vse podčastnike. Plačati mora vso škodo in odškodnino ranjenem. Madžarski zastopnik v Beogradu se je moral opravičiti, prositi odpuščenja in dati jamstvo, da se kaj takega več ne ponovi.

Kmetska Zveza.

Shodi Kmečke Zveze v nedeljo, dne 25. januarja: po rani sv. maši na Ponikvi ob južni Želj, pri Zdolšku (Vesenjak-Vrščko), v Št. Ilju pri Turjakom (Zebot); v nedeljo, dne 1. februarja: po rani sv. maši v Ribnici na Poštorju (Pišek-Krajna) in pri Mali Nedelji (Zebot).

V Ziegah bo priredila Kmečka zveza svoj shod 8. februarja. Govornika iz Maribora (Nadrevizor Pušenjak in urednik Janš Gelec).

Izobraževalni tečaji, ki jih priredita Kmečka Zveza in Krščansko-Socijalna Zveza, se vršijo po tem-sredu: v torek, dne 27. januarja pri Sv. Križu na Slatini v Draščenem domu, v četrtek, dne 29. januarja, v Konjicah, v četrtek, dne 5. februarja v Ptuju, v soboto, dne 7. februarja v Središču, v torek, dne 10. februarja, pri Sv. Križu na Murskem polju. Se enkrat pozivamo vse zaupnike, da poskrbijo za številno udeležbo. Pridajo na možje, žene, mladenci in dekleta. Začetek povsed ob 9. uri predpoluno.

Lep shod je bil v nedeljo v Lajferšbergu. Vsi prostori pri Dreisgerju načašeno polni. Z največjim zanimanjem je vse poslušalo izvajanja dr. Leskovarja o pomenu občinskih volitev. Socijalni demokrati so morali učiniti, ko so videli velikansko premož. Krasno jih je označil g. Krepek in jim povedal tako, da jim bode Se dolgo zvenelo po ušesih. Ob splošnem navdušenju za Kmečko zvezo se je shod zaključil.

Sl. odbor Slov. Kmečke zveze v Selnicah ob Dravi. Preteklo nedeljo je priredila Slov. Kmečka zveza shod v Selnicah ob Dravi, katerega se je udeležilo okrog 300 do 400 ljudi. Na shodu je govoril poslanec Pišek. Shoda se je udeležilo tudi nekaj raznih laži-demokratov in samostojnežev. Razne neslavne med kljice znanega Stiblerja in Mesariča je poslane Pišek krepko zavrnil. Shod je vnovič sijajno pokazal, kako krepko je razvita naša Slovenska Kmečka zveza v tej župniji, ker se nahajajo v njenih vrstah najboljše osebe cele župnije. Raznim zgagarijem pa bodi povedano na glas, da pri nas ni prostora za nene.

Shod za upnikov iz ptujskega okraja je bil zelo dobro obiskan. Nekteri povabljeni so se opravili. Poročala sta poslane Ivan Vesenjak in pokrov. poslanec ter okr. komisar Miha Brenčič. Kdor je viden na tem shodu to našo pravo krščansko mislečko kmetstvo in inteligenco, ta nikdar ne more dvomiti o zmagi naše poštene misli. Z veseljem in z medsebojnim zaupanjem ter v ljubezni do naše stvari gremo odločno svojo pot naprej.

Sv. Urban v Slov. gor. Preteklo nedeljo se je vršil tukaj izredno dobro obiskan shod Slov. Kmečke zveze po rani siužbi božji. O organizaciji in raznih gospodarskih in političnih vprašanjih je govoril okr. komisar in pokr. poslanec ter predsednik okrajne organizacije Miha Brenčič. Shodu je predsedoval g. Ceh ml. Za načelnika krajevni organizaciji Kmečke zveze so si možje izbrali g. Hameršaka. Sv. Urban drži trdno in neomadeževano k zastavi Slov. Kmečke zveze.

Sv. Pavel v Savinjski dolini. V nedeljo, dne 18. januarja, je bil pri nas prav dobro obiskan shod Kmečke zveze. Govoril je poslanec dr. Hohnjec. Naša organizacija v Savinjski dolini stoji krepko in napreduje vedno bolj. Savinjsko ljudstvo, zvesto krščanskemu načelom, narodno in kmečko zavedno, može niti slisati o liberalcih in njihovem privesku: neznačajnih in kmetski stvari škodljivih „samostojnežih“.

Sladkagora. V nedeljo, dne 18. januarja je bil tukaj prav dobro obiskan shod Kmečke zveze. Obsirno je poročal gospod Zebot iz Maribora o težavah sedanjih razmerah, ki najbolj težijo kmeta in delavca. Njegova izvajanja so odobravali vsi navzoči in se prepričali, da zastopa koristi kmeta in kmetstva delavca najbolje Kmečka zveza. Tudi se bodo z naprej sadili žlahtno vinsko trto, „Samostojni“ bodo pa šli pobirat Mermoljevih črešnjevih koščic.

Organizacija Kmečke Zveze in Veselenske Ljudske Stranke. Vodstvo naše stranke je izdalо nov pravilnik. Po tem pravilniku bo vsaka krajevna organizacija glede na število svojih članov volila določeno število delegatov za osrednji strankin zbor. Tajništvo Kmečke Zveze bo te dni razposlalo pravilnik vsem krajevnim organizacijam.

Plakate za vabilo na shode Kmečke Zveze založili tajništvo KZ. Na željo jih pošljemo krajevnim organizacijam.

Govornikom! Na vsek shodih Kmečke Zveze naj izvoli krajevni odbor Kmečke Zveze; ako pa tak že obstoji, se naj izpopolni in naznani tajništvo Kmečke Zveze v Mariboru. Sestava krajevnega odbora je prvi uspeh za podrobno organizacijo. Po vsekem shodu se naj vrši seja krajevnega odbora ali upnikov stranke.

S hode je treba načiniti politični oblasti. Ce se je vrši političen shod, naj vedno kak upnik skrbi, da je shod pravčasno naznjanen okrajnemu glavarstvu. Vlogo napišite tako-le. Podpisani naznjam, da se vrši v nedeljo, dne . . . 1920, ob . . . uri v prostorih ljudske šole v Zeleni lisiči ja-van društven shod Slov. Kmečke Zveze. Vspored: Politični položaj in organizacija. Ivan Bezug, član krajevnega odbora Slovenske Kmečke Zveze, kakor sklicatelj.

Volilni in strankin sklad. Socijalni demokraciji, liberalci in Samostojneži zbirajo pri svojih pristaših strankin davek za volitve, za agitacijo in organizacijo. Te stranke imajo za seboj bogate banke in večne dobitkarje. V naši stranki takih nismo. Obravljamo se torej do vseh zavednih somišljencov in somišljencev, da prispevajo po svojih modelih za volilni sklad Kmečke Zveze. Delujte v tem smislu tudi pri svojih prijateljih, na gostijah in pri drugih prijateljih. Denar se pošlje po nakaznici na naslov: Slovenska Kmečka Zveza, Maribor, Civilova likarna.

Odbor načl. Kmečke Zveze na maj ū prej sestanejo k izvajnemu seji. Dnevni red: Priprave za občinske volitve in izvajitev podrobne organizacije Slovenske Kmečke Zveze od občine do občine.

Gospodarske novice.

Podružnica Slov. Šum. družbe Maribor in Češka ima v nedeljo, dne 25. t. m. v dvorasi okrajnega zastopa (Koroška cesta 26, II. nadstrop) občni zbor z naslednjim vsporedom: 1. Predavanje vinogradnika nadzornika g. Antona Puklava. O rezi uva. Predavanje sledi prost razgovor. 2. Ugotovitev menika doslej vpisanih podružničnih udov. 3. Volitev zastopnikov na občinem zboru Slov. Kmet. družbe za Štajerski del Slovenije. 4. Računski sklep za preteklo upravno leto. 5. Predlogi za Štajerski občni zbor S. v. Kmet. družbe. Začetek ob 9. uri dopoldne. — Odbor prosi vse dosedanje udeležbo, da se polnoštevilno udeleži tega važnega shoda. Pridajo pa naj tudi iz mesta in okolice vsi oni kmetovalci in vinogradniki, ki doslej še niso pri podružnici, da ta dan pristopijo k njej. Iz v največjo korist jim bo. Opozorjamo, da je f. Številkova izbornega časopisa Kmetovalec, ki ga vsek ud sprejemata brez posebne naročbe, že izgla 15. t. m., da morejo le udje od podružnice donativi razne kmetijske in vinogradniške potrebščine za osene, ki so mnogo nižje kot v trgovinah, in da se le udje upravičeni, udeleževati se strokovnih predavanj in razgovorov, ki se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu. Udnina znaša za vse leto 16 K, torej niti težko ne, kar se žalibog prepogosto po nepotrebnu vrže na mizo za 1 liter vina. — Pri tej priliki se bodo sprejemale prijave za razne potrebščine, ki se potem podružnica naročajo skupno, ako ozir. kadar je dovolj oglasov. Za galico je zadnji čas; stala bo, takor je centralna podružnica naznana, letos 14 K 1 kilogram. Na javnem trgu stane n. pr. loco Trst danes že 16.56 K. Odbor prosi, da se pri naročanju kar zalogi 14 K za kilogram; morebitno preplačilo se bo vrnil. En vagon galice je odboru že naznanjen. — To zborovanje s predavanjem velja za februarško in bo torej prvo za njim 7. marca.

V St. Lovrencu na Pohorju se je vršil v nedeljo, dne 18. t. m. občni zbor Kmetijske podružnice, ki je bil tako dobro obiskan. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je mlada podružnica v prvem letu obstoja marljivo delala in svojim članom prekobelala mnogo potrebščin po ugodni ceni. Po končanem občnem zboru se je vršil gospodarski shod Kmečke zveze, na katerem je g. VI. Pušenjak

Ob istem času so zborovali v našem trgu tudi sozialni demokrati, katerih zborovanja so se udeležili tudi naši nemškutarji. Pri občinskih volitvah hočejo oboj skupaj nas opati, zato treba, da se Slovenci v trgu, ki nočejo priti pod komando nemškutarjev in socijalnih demokratov, takoj začnejo pripravljati za občinske volitve.

Nekaj o kmetijskih šolah. Češka poseda danes poljedelstvo visoko šolo in dve akademiji, na katerih se izobražuje naraščaj profesorjev in znanstvenikov kmelijstva. Za posestnike, ki hrepene po boljši kmetijski izobrazbi ima Češka 12 srednjih kmetijskih šol, ki so štiriletnje. Obisk teh šol je dovoljen samo takim učencem, ki bodo doma gospodarili in ne bodo silili v kako javno službo. Češka ima še 17 dvoletnih kmetijskih šol, zimskih pa 35. Poleg teh šol ima Češka vrtnarskih, mlekarskih in sadarskih šol 35, gozdarskih 11. Vseh kmetijskih šol je na Ceškem 166. Jugoslavija v primeru s Ceško in s svojimi 13 milijoni prebivalstva, od katerega pripade 80% na kmeta, bi morala imeti 143 kmetijskih šol. Slovenija z 1% milijona prebivalstva bi morala imeti 18 kmetijskih šol; ima pa sedaj samo 4 1 do 2 letne. Manjka nam jih še 14, da pride 1 kmetijska šola na 71.000 kmelovalcev. Ker pa imajo pri nas v Sloveniji večino malih posestnikov, bi zadostovalo za naše slovenske razmere kmetijske šole z zimskimi tečaji, ko imajo naši kmetski lantje čas za učenje. Slovenski kmelovalci, brigajte se za ustavnitev kmetijskih šol po vzgledu Cehov. Na vseh shodih Kmečke zveze se mora redno ponavljati rezolucija o zahtevi ustanove kmetijske šole v tem in otem kraju, ki je za tako šolo prikladen in pripraven.

Jugoslavija je izvozila do sedaj v Avstrijo 8000 vagonov žita. Avstrijski državni tajnik dr. Loewenfeld-Russ je sam izjavil, da je prejela Avstrija do sedaj od Jugoslavije 80.000 ton žita, to je 8000 vagonov. Naša demokratsko-socialistična vlada pita Nemce z našim žitom, da lažje hujskajo in rovarijo za odcepitev Koroške od Jugoslavije. Naša vlada nam nič ne sporoči, kaj so nam neki Avstriji dali za te ogromne vagone vsakdanjega kruha.

Prehrana Slovenije. Poslane Jugoslovaanskega kluba Schwiegel je posredoval radi prehrane za Slovenijo. Za slovenske kraje, ki trpe pomanjkanje je za sedaj preskrbljeno. Pred nekaj dnevi je došlo v brežiški okraj 20 vagonov, v slovenjegraški 60 vagonov živil itd. Sladkorja ima vlada na razpolago 200 vagonov. Od tega dobi Slovenija 30 vagonov.

Osem slatkornih tovarn v Jugoslaviji. V Jugoslaviji imamo zavsem osem slatkornih tovarn, in sicer dve v Srbiji (Beograd in Cuprija) eno v Bosni (Usora) 1 v Slavoniji (Osiek) in štiri v Banatu in Baraniji (Baranje, V. Bečkerek, Novi Vrbas, Cervenka). Vse te tovarne so dobro urejene, toda v njih se dela malo ali pa nič, ker se vlada veliko premalo pobriga za nje in ne skrbi za dobavo sirovin.

Evropsko proizvodnjo sladkorja za leti 1919-20-21. Strokovnjaki (v milijonih centov po 50 kilogramov): Nemčija 13.50; Češka 11.00; Holandska 4.00; Danska 3.00; Svedska 2.50; Belgija 2.50; Francija 3.00; Italija 3.00; Rusija (z Ukrajino) 7.00; druge države 4.00. Skupaj 53.50. V letih 1917-18 pa: Nemčija 30.40; Češka 13.35; Holandska 4.01; Danska 2.30; Svedska 2.50; Belgija 2.60; Francija 4.00; Italija 2.00; Rusija (z Ukrajino) 20.57; druge države 5.80. Skupaj 87.43. Producija je torej v zadnjih dveh letih zelo podla. Med drugimi dejelami je vstočna tudi Jugoslavija z osem tovarnami za sladkor v Vojvodini. Cetudi so v naši državi dani vsi pogoji za sajenje slatkorne pese, bomo vendar ostali navezan: na uvoz iz Češke.

Gospodarska okrepitev Nemčije. Dočim se mi v Jugoslaviji po zaslugu demokratov in socijalistov razjedamo v strankarskih bojih, dočim se gospodarska obnova daje samo Zidom in tujcem v roke, delajo v Nemčiji vsi sloji na to, da si opomorejo: od velikih udarev in da se zopet gospodarski dvignejo. Nemška statistika nam pripoveduje naravnost čudežne stvari. Marca lanskega leta se je izkopalo, komaj pet milijonov ton premoga, oktobra že sedem milijonov ton, železne rude marca pol milijona ton, oktobra že za 50.000 ton več. Tekstilne industrije je že 30 odstotkov zopet zaposlene. Brezposelnost ni večja kakor leta 1913. V vseh gospodarskih panogah vidimo smrreno delo in napredok. Pri naš minister trgovine in industrije za narodno gospodarstvo nima ne brige ne smisla. Nezmožni ljudje na tako odgovornem mestu so ogromna škoda za vso našo gospodarsko politiko.

Na državni vinarski in sadarski šoli v Mariboru se vrši od 24. do 26. februarja trdnevni tečaj za obrezovanje trsja, ter čiščenje in obrezovanje sadnega drevja. Prijave je vposlati podpisanimu ravnateljstvu do 15. februarja. Stanovanje si naj zasigurajo udeleženci sami. — Ravnateljstvo državne vinarske in sadarske šole v Mariboru.

Kletarski tečaj. Na državni vinarski in sadarski šoli v Mariboru se vrši trdnevni kletarski tečaj od dne 4. do vsteči dne 6. februarja t. l. Ta tečaj je namenjen v prvi vrsti vinogradnikom in gostilničarjem, ki naj vpošljijo svoje prijave do konca tega meseca ravnateljstvu. Istočasno si naj vsak sam zasigura stanovanje.

Izvoz živine iz celjskega okrajnega glavarstva prepovedan. Kakor se nam poroča, je prepovedano izvažati govejo živino, drobnico in svinje iz celjskega okrajnega glavarstva.

Zgite apno! To velja v prvi vrsti posestnikom v Slov. goricah. Kakšna nadloga je to vsako loto, kadar pride do vinogradnega škropiljenja! Vozi se takrat apno iz Maribora in Cmureka po 5 do 6 ur da leč, n. pr. k Sv. Antonu, vozi se pogosto ne enkrat, ampak večkrat zastonj, ker je prodajalec ali že v peti uri, ko je apno dobil, vse razdal, ali pa ga ni do-

bil oni dan, katerega ga je po železnici pričakoval in odjemalem rekel prite ponj. In nazadnje kako drag je to apno! Ze lani je bilo po 40 K meterski stot; kakšno ceno imamo še le letos pričakovati! Poleg tega pa je to dragi apno bilo zelo slab: kamčino, peščnato, vsaj pa rodo. Se nekaj. Nekoliko tega apna je zares prihajalo iz Židanega mosta, s Trboveljem, z Zagorja, večji del pa iz Nemške Avstrije (Premstetna) in celo iz daljne Nemčije. Vprašamo: ali imamo zares toliko denarja, da ga mečemo neljubim sosedom v žrlo za stvar, ki je imamo dovolj? To se zli pametnemu človeku, ki Slovenske gorice pozna, kramkomo neverjetno, nemogočo, kajti Slovenske gorice gleštajo apnenca, ki je pripraven, da se ga žge v živo apno. Lhvala Bogu obilje: na Ročici pri Sv. Jakobu, v Jablanah med Sv. Petrom in Sv. Barbaro; Plač nad Svečino je sam apnenec, istotno hrib, na kojem stoji Gornjecmurski grad, daleč na okrog. In vendar je tako. Sliši se: premačo dry je, da bi se moglo apno žgati. Da jih tuintam primanjkuje, je resnica; ravno tako pa je res, da na tisoče in tisoče storov moli iz zemlje, ki jih nikdo ne izkoplje in pod milim nebom čakajo, da sprhnijo. A tudi tam, kjer je kuriva dovolj in obenem apna, se tole ne žge. To velja n. pr. za gornjecmursko grajsčino. Nekdaj je ta grajsčina leto za letom vedno žgal apno in nebroj občin zalagala z njim. Naenkrat je prenehala in od tistihmal ne žge več. Ali jo je konkurenca s premstetskim apnom pristila žganje ustaviti? Te konkurenčne bi zdaj ne imela več. Kdor bi se lotil pridelovanja živega apna, bi ne le bil dobrotnik daljnemu okolišu, ampak si tudi delal lepe denarce. Zato pa naj se ta in oni poprime tega prepotrebnega posla! Kdor se bo, pa naj to potem naznani v Slov. Gospodarju, da bodo ljudje izvedeli, kam treba iti po živo apno.

Kuhinjska sel se dobi sedaj v zadostni množini pri kmetijski zadruži v Račah pri Pragerskem. Krajevne Kmečke zveze in kmetijske podružnice naj obvestijo svoje člane.

Pšeničn in druge otrobe ima v zalogi kmetijska zadruža v Račah.

Cebula — zdravilno sredstvo. Ze starci Grki in Rimljani so cebulo kot izborni zdravilno sredstvo zelo čislali. Znani rimske cesar trinog Neron je bil poseben ljubitelj cebule. Ob nekaterih dneh v mesecu ni razven cebule vžival nobene druge jedi, ker je bil prepričan, da cebul izborni vpliva, da si ohrani svoj sloves kot veliki umetnik v petju. S sokom cebule so si stari Rimljani drgnili obraz, češ, da se na ta način odstranijo na človeškem obrazu razne pege in liščaji. Cebulo so tudi devali na rane, ker so bili mnenja, da zmanjšuje bolečine in ustavi krvavenje. Zlasti se pa uporablja sok cebule za umivanje glave, da se tako zabrani izpadanju las.

Kako obvarovati obleko pred molji? Ako hočemo obraniti, da ne pridejo molji v perilo, obleko in kožuhovino, ki jo shranjujemo v omarah ali škrinjah, se priporoča, da namažemo omaro ali škrinjo znotraj s terpetinom ali petrolejem, kateremu smo primešali nekaj zdrobljenega galuna.

Tedenske novice

† **Umrl je** 20. t. m. g. dr. Suhač, častni kanonik, duh. svetovalec, dekan in župnik pri sv. Ani v Slov. gor. Rojen je bil 4. jan. 1845 pri Jurju na Ščavnici, v duhovnika posvečen 23. janija 1869. Bil je zelo izobražen mož, vnet duhovnik, neumorno delaven v svojem poklicu. Vsled svojega dobrega srca in prijaznega občevanja je bil splošno priljubljen. Bog mu bodi plačnik za njegova dobra dela! Svetila mu večna luč!

† **Dr. Andrija Bakarčič.** V mariborski bolniči je preminul v pondeljek po dolgi in mučni bolezni veliki bojevnik za naše vzhodne Primorje, markantna jugoslovenska osebnost dr. Andrija Bakarčič. Bil je predsednik Narodnega Sveta za Reko, trd in neizprošen proti narodnim nasprotnikom, mehak in dober za svoje rojake. Narodnemu delu je posvetil vse svoje zmoči, zdravje in premoženje. Pred italijanskim nasiljem je pribel na naš Maribor, umrl je ravno v dnehu, ko se odločuje usoda Reke. Njegov edini brat se nahaja v laški ječi. Svoje veliko premoženje je zapustil narodnim namenom. Samo za jugoslovansko akademijo je določil 200.000 K.

Smrtna kosa. Dne 9. t. m. je umrla v Vrbovcu pri Mozirju gospa Pavla Remšček, žena oskrbnika knj. sk. gornjeografske grajsčine. Bila je vzorna žena, zavedna narodnjakinja, dobra in plemenita gospa, zato jo je spoštoval vsak, kdor jo je poznal. Njen pogreb je bil nad vse veličasten; ne vem, če je gornjesavinska dolina že videla takega. Casten ji spomin, preostalim iskreno sožalje!

Praznik Matere Milosti v nedeljo, dne 25. jan. se bo po navadi slovesno obhajal. Častivci Marjani, pridno pridite pred milostni tron vaše nebeske matere.

Okrajno glavarstvo v Mariboru sporoča občinstvu sledeče uradne dneve v februarju: v četrtek 5. febr. v Slov. Bistrici, v četrtek 12. febr. v Št. Lenartu v Slov. gor., v torek 3. febr. v Peklu pri Poljčanah. Uradni dan v Slov. Bistrici, pri Sv. Lenartu in v Peklu se začnejo ob 10. uri; pri Sv. Lovrencu pa ob pol 12. uri predpoldne. Pri uradnem sedežu okrajnega glavarstva v Mariboru sta določena za sprejem strank vsaka sreda in sobota predpoldne.

Za begunce velevažno! Begunci iz zasedenega ozemlja ki hočejo nujnim in povsem uspešnim potom doseči tekom par tednov zanesljivo ugotovitev in izplačilo vojne odškodnine za pohištvo naj se takoj javijo pri g. dr. u Zieglerju v Mariboru, Sodniška ulica 10, pritliče na lev, med 9.12. dop. in med 3.5. pop.

Delavski shod. V nedeljo 25. t. m. dopoldne ob 20. uri, se vrši na Pragerskem v Šoli delavški shod. Vsi krščansko misleči železničarji in delavci so vabjeni, da se istega v obilnem števju udeleže.

Zadružni tečaj v Celju se vrši v času od 12.-19. februarja, za udeležence iz celjskega okrožja. Prijave so v celju.

Socijalna tečaja v Starem trgu dne 2. t. m. in v Šoštanju dne 15. t. m. sta nad vse pričakovanje leto uspela. Udeleženci, ki so priheli iz vseh župnij, so v napeto pozornost sledili izvajanjem govornikov, dr. Hohnjec in Vlad. Fuščnik, ki sta obravnavala vsa pereča dnevnega vprašanja. Usodni del v tečaju se kažejo. Naše organizacije, se krejajo, povsod, kjer ni bila organizacija, se izvajajo se je ista izpeljala. delo v izobraževalni društveni napreduje, budi s vedenjem za zadružništvo.

Občni zbor SKSZ se vrši v četrtek, dne 5. februarja 1920, v Ljubljani v veliki dvorani hotela Union z običajnim sporedom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo ostalih odbornikov. 3. Poročilo načelnikov posameznih odsekov in podvez. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Nujo prosimo vse naše poduzeze, nadalje vse pri naši SKSZ včlanjene organizacije in sploh vse prijatelje in podpornike našega prosvetnega gibanja, da takoj začnejo z agitacijo za številno udeležbo, da bo naš občni zbor veličastna manifestacija krščansko-socijalnega prosvetnega dela med Slovenci. — Odbor.

3. februar se bliža in z njim žrebanje Dobrodelenne efektne loterije, katero prireja društvo „Dobrodelenost“ v Ljubljani. Čisti dobitek te loterije je namenjen slepcem, sirotom in invalidom. Dobitkov je 1317 v skupni vrednosti 80.000 K. Glavni dobitek je vreden 20.000 K. Srečke so po 2 K in se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Ker je do žrebanja le še 14 dni, zato bitite z naročili! Naročite po več sreč skupaj!

Vozni red. Od dne 9. I. vozijo med Mariborom in Gradcem sledči osebni vlaki: Iz Maribora ob 12.58, prihod v Gradec ob 19.30. Iz Maribora ob 15.40, prihod v Gradec ob 23. Odhod iz Gradca ob 5.29, in prihod v Maribor ob 19.57. Naprej proti Dunaju je osebni promet popolnoma ukinjen.

Mnenje socialdemokratov o kmetski lastnini. Na socialdemokratskem shodu v Velenju dne 21. decembra p. l. je govornik Beit posebno glasno povdarjal sledče besede: „Mi socialni demokrati se moramo dobrati organizirati po vsej Jugoslaviji. Cilj te organizacije budi odprava vsake zasebne lastnine. Vsaka kmetska lastnina je tativna. Če smo vsi stvari enega Boga, moramo imeti tudi vsi ednako pravico do zemlje. Vse mora biti naše!“ Tako je torej govoril vodja socialistov. Vendar kljub temu, da odrekajo socialisti vsake lastnino kmetu, se še najdejo kmečki ljudje, ki vičajo za socialdemokrščko vrv.

Družba ovaduhov. V Selnicu ob Dravi so se na Kraljevo kot pristaši „Samostojne Kmetijske Stranke“ zbrali tudi ljudje na zborovanje, ki so leta 1914 ovajali zavedne Slovence ob teh strank kot sovražnike Avstrije. Ti ljudje s črno, odpadniško dušo so bili krvivi, da so potem žandarji gonili Slovence v jeko in da jih je med potjo druhal obmetavala s kamenjem, blatom in gnilimi jajci. Glavači Samostojne Kmetijske Stranke so ovadili vladni urednika Žebota, ker se je na shodih odkrito zavzemal za kmetske koriste. Iz samega sovraštva, da bi ga za čas volitev spravili med štiri stene, so ga ovadili. Poslali so vladni popolnoma neresnično ovadbo. In za to laži-kmetijsko stranko, ki ni nič drugega nego popolna liberalna stranka, se zavzemajo nekateri taki, ki so bili nekdaj ponosni in zavedni Slovenci ter vlgzledni katoličani. Kako se počuti može v družbi ovaduhov ter nekdanjih nasprotnikov slovenstva in krščanstva? Odprite vendar oči in sprevidevi boste, da vas Samostojna samo vodi za nos. Vrnite se nazaj v svojo krščansko kmetsko stranko — v Kmečko Zvezo! Družba ovaduhov je samo za ovaduhove.

Pogorevščina „Samostojna“. Pri Št. Martinu v Rožni dolini je sklical „Samostojna“ svoje zborovanje za 18. I. Samostojni apostol iz Št. Jurija Drobink je že krenil proti Št. Martinu, pa ga je vgriznila že med potjo neka „grivenga“, obrnil je kola in se odpeljal nazaj v svoj samostojni brlog v Št. Jur. Zborovalci so mesto Drobinka, ki je odkril iz strahu, imeli zborovanje Kmečke zveze, ki je prav lepo uspelo.

Samostojni Drobink iz Št. Jurija ob južni želi je imel shod v Dobjem pri Planini. Med njegovim govorom za Samostojno mu je zastavila zavedna Dobovčanka vprašanje: Kaj pa je z veroukom v Šoli? Drobink se je odrezal kar na kratko: „Vera je postranska stvar!“ Ta odgovor je seveda vzbudil med žitimi veliko ogorčenje in neka zavedna Dobovčanka je nastopila proti Drobinku in stranki, ki hočejo na sod zavajati v brezverje. Drobinka je neka ženska udarila po ustih. Da bi se položaj zboljšal, je Drobink izjavil, da je Kristus za svoje vere tu

silno veliko pretrpel.“ Na tem shodu je torej Drofenik pokazal, kako bo stranka vedno nastopala, da ostanet narod veren. Ta dogodek je seveda agitatorjem Samostojnem po sosednih župnih silno neljub. Trdijo, da bi bil shod skoraj razbit in Drofenik skoraj tepen zaradi osebnih nasprostev z dotično zavedno in vrlo Dobovčank.

Samostojnost Samostojne Kmetijske Stranke. Samostojnici so, kakor znano, ovadili našega urednika Žebota radi njegovega govora na shodu pri St. Petru na Železni Maribora. Ker z resnico ne bi bili nič dosegli, je moralna pomagati laž. Zanimivo je, da je bil za bočno pri tej lažnjivi ovadbi samostojni, ne, ne, liberalni advokat dr. Koderman. Tudi neizogibni profesor Voglar je pri tej stvari udeležen. In Samostojnici Vam pripovedujejo, da so in hočejo biti samostojni! Na vseh koncih in krajih se pa vidi, da so in ostanete samo podružnica liberalcev in nemčurjev.

Apostol Samostojne — bivši Štajerčianec, liberalni advokat in profesor, vti pod eno kape ovadušta. Samo že pisali v „Gospodarju“, da se je drznil pridigar Samostojnih Žnudler ovaditi tajnika Kmečke Zveze Žebota deželnemu vladu radi hujskanja proti državi. Cela Žnudlerova ovadba temelji po izpovedbi priči na neresnici in se je skuhalo v glavi liberalnega advokata dr. Kodermana iz Maribora in javnosti prebrdijo znanega profesorskega Šolnika Voglara. No, v lepo družbo sta zabredila liberalna mariborska pravaka, baje stebra obmejnega slovenstva dr. Koderman in Voglar. Torej med bivšimi Štajerčincami vaju dobivamo in na etjalitski poti ovadušta proti narednjaku, ki je z vama skupno trgal in reševal Maribor iz nemških rok. Ovadba g. Žebota je jasen dokaz, da so: Samostojni, Štajerčinci in liberalci v skupni torbi v neresnici in laži skrpučanega ovadušta.

Samostojnost Samostojnih. Zadnje čase so Samostojni postali res samostojni. Pokazali so se posebno na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani. Popolnoma samostojno so kričali in onemogočali zborovanje dve uri. Tudi na shodih se jima mora priznati samostojnost v polni meri, ko udrihajo po farjih, klerikalcev in črnih. Taka psovanja so povsem samostojna.

Grešnjar Mrmolja nam še ni prav nič odgovril, zakaj se je tudi on boril pod habsburškim orlom proti bratom Rusom, kjer je bil celo ranjen. Gospod Mrmolja, vi obkladate z očitki samo Žebota, sebe in svoje krvi, ki ste jo pocejali za ničvredne Habsburžane, pa ne vidite. Pametnejši od Mrmolje je že bil njegov učenec Urek, ki se je med vojno skrival za volovško in krovje repe pod zaščito Kmečke Zveze.

Nadapostol Mrmolja je poslal popravek v „Gospodar“, ki bi ga prav radi priobčili in okrasili z resničnimi pripombami. Ker pa ta popravek ne odgovarja zakonitim predpisom, je romal v koš. G. Mrmolja, pri vsej Vaši gorečnosti za napredek „Samostojne“ Vam priporočamo, da še enkrat vzamete v roko oni tiskovni zakon in ga natančno prečitate, da boste znali občevati z uredništvom po paragrafih. Pravilnih popravkov po tiskovnem zakonu še ne zadene niti g. vladni komisar v Mariboru, pa bi jih koj prvi potrojčan Mrmolja, ki je strokovnjak le v sekancu trinajstih let v sestavu goriških črešenj, ni pa urednik in še manj st. G. Mrmolja, torej še enkrat, pa boljše in pravilne!

Krvavo žuljevi kmet — apostol Ivan Mermolja. Smo zvedeli iz same dlakocepne Vrtojbe, da je svojčas Mermolja raznašal svojo „Samostojno“ po Goriškem na kolesu. Predno pa se je pripeljal v kakov na shod, je skočil s kolesa, se potuknil k tlu in drugi v vso silo z obema dlanma po pesku in zemlji. Ko je potem govoril na shodu o svoji „Samostojni“ je vedno kazal poslušalcem svoje od same matere zemlje razorane roke in krvave praske. Samostojni, le poglejte si Mermoljeve žulje tudi pri nas malo načrtne, saj g. Mermolja se bo kot sadni prekupec na debelo kmalu vozaril z avtom in že menda drgne z rokami ob kamenje, da so njegovi kapitalistični žulji tem bolj krvavi in pri kmetski javnosti tem bolj ganljivi.

Od Sv. Marjete na Dravskem polju smo dobili poročilo od svojih zaupnikov, da so Žerjavovi ljubljenci „Samostojni“ že dobili novi občinski volilni red v roke in da so že sestavili kandidatno iisto. Zahtevamo od političnih oblasti pojasnilo, ali je naša politična uprava pod Žerjavovim vodstvom res tako strankarsko nesramna in nekorektna, kakor bi morali sklepati iz tega slučaja. Naše pristaše, pa nujno opozarjam, naj pazijo na nakane naših nasprotnikov ter nam vse poročajo! Dr. Žerjav pa tudi z nepostavnimi sredstvi svoje hčerke „Samostojne“ ne bo spravil na konja, temveč na psa.

Pomanjkanje krompirja v Haloze. Lanska slaba letina je osobito zadebla naše Haloze, ki nimajo za zimo niti najpotrebnejšega — krompirja. Opozarjam in prosimo okrajino glavarstvo, da preksrbi pomoči potrebnim Haložanom krompirja za jed in seme po primerni ceni.

Vsem obrtnikom in trgovcem! Dne 21. septembra 1919 se je v Ljubljani ustanovila Obrtna zveza obrtnikov cele Slovenije. Ker Slovenska Ljudska Strana kot mati drugih obrtnih zvez, takoimenovanih njenih hčerk, ne more delovati sama, rabi kolikor le mogode mnogo sodelujočih hčerk, takoimenovanih Obrtnih zvez. V tem smislu ste uljudno vabljeni vsi trgovci in obrtniki, da pristopite kot člani k Obrtni zvezi, katera bodo delovala na to, da se malim obrtnikom in trgovcem zboljša sedajni položaj, da se pojavijo kapitalistične družbe in verižniki. Obrtna zveza bo vam nudila tudi vele ugodnosti, ona vam bodo preskrbivala sirovine, kovačem železje, žrebje, stav-

benikom les itd., posredovalo se bo za nakup živil za člane, sploh za zboljšanje obrinega stanu. Obrtniki in trgovci, pristopite nemudoma vsi k Obrtni zvezi, načrte si njen glasilo „Jugoslovanski obrtnik“ in tudij vspodbujajte vse druge sotovariše, da pristopijo takoj k Obrtni zvezzi! Prijave in naročila na list „Jugoslovanski obrtnik“ se pošilja na naslov: Korošec Dragotin, odbornik Jugoslovanske Obrtne Zveze v Braslovčah.

Družba sv. Mohorja. Vsled tehničnih ovir, izvirajočih iz naše preselitve, bodo družbeni kolekar dotikan šele do meseca marca. Udnina za l. 1920 znaša 10 K, dosmrtna 200 K.

„Naša Država“. Nova knjiga za knjižnice naših bralnih društev. Pod tem naslovom je spisal prof. dr. Karl Capuder lično knjižico, ki temeljito opisuje našo novo državo. Zlasti zanimive so koncem pridjene tablice, ki pregledno kažejo prirodna bogastva naše nove države. Knjiga je neobhodno potrebna vsacemu nekoliko izobraženemu človeku, da se iz nje poduča, kakšna je naša država, njena lega, podnebjje, pridelki itd. Voditelji izobraževalnih društev naj je priporoči društvenim članom, vzgojitelji mladini. Cenja je zelo nizka, samo 4 K 20 vinarjev s priporočeno postnino vred. Pri sedanjih knjigotriških razmerah bittaka knjižica veljala kje drugje gotovo 10 kron. Dobbi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Razgled po svetu.

Glas krščanske matere. V nekem kraju na Češkem se je vršil v šoli sestanek roditeljev in učiteljev. Kmalu nato je napisala krščanska kmečka mati slediče pismo: „Na roditeljskem sestanku ste gospodje učitelji nam staršem očitali slabo vzgojo otrok. Predvsem ste se obračali do staršev otrok enega razreda, s katerimi baje ni mogoče nič opraviti. Pozabili pa ste nam, gospodje učitelji, povedati, da je razrednik v ravno tistem razredu gospod brez vere, ki je otrokom prepovedal moliti in se je iz verskega prepričanja otrok norčeval. Zdaj pa gre stvar dalje, ker se tudi v ostalih razredih molitev prepoveduje in mesto krščanskega pozdrava ste uvedli že dayno: „Ljubim roko!“ Na drug pozdrav gospodje učitelji sploh nočete odgovarjati. Otroci se sami pritožujejo, da v šoli delajo, kar se jim zljudi. Gospodje, na čegavi strani je krvida, da vaša avtoriteta v šoli gineva? Kako naj mi starši otroke navajamo, da vas spoštujejo, če vi v njih zatirate spoštovanje do Najvišje avtoritete, do Boga? Vi sami dobro veste, da so tam, kjer vlada krščanski duh, otroci ubogljivi, če bi jih bilo v eni rodbini tudi dvanajst. Obratno, kjer teptajo vero, postane tudi iz enega otroka izvršek človeške družbe. Vi dobro veste, da se bodo krščanski starši branili in zato hodita tako v krogu in previdno, da ne bi naenkrat razdržili ljudske duše. Toda mi bedimo in bomo znali svoje pravice tudi braniti. Saj celo nema stvar braniti svoje mladiče! — B. Sochorova.“

Kako so odpeljali križe iz praških šol. Po Čehoslovaški je kulturni boj že v popolnem teku. Najprej se je lotila državna oblast krijev po ljudskih šolah. V Pragi so odstranili križe že iz vseh javnih šol, jih naložili na vozove, na katerih se odvajajo iz mestna smeti in odpadki in jih odpeljali bogzna kam. Torej med smeti in odpadke so priseli čehoslovaški demokrati in socialisti, ki vladajo Čehoslovaško, znamenje sv. križa. Tudi pri nas v Jugoslaviji držijo v rokah vladno krmilo demokrati in socialisti, ki so ravno taki sovražniki križa in vere, kot njihovi bratje v Čehoslovaški. Socialdemokratsko glasilo „Naprej“ zahteva odločno svobodno-krščansko šolo. Vsi liberalni (demokratični) listi se radujemo in toplo pozdravljajo ta kulturni boj proti krščanstvu.

Druga ženitev pravoslavnih duhovnikov. Srbi so, kakor znano, pravoslavne vere in njihovi duhovniki so oženjeni. Zeniti se pa smejo samo enkrat, saj preden je posvečen, če mu potem žena umrje, se pa ne sme drugič. To je, nekaj brez primere bolj tragedija, in manj razumnega, kakor pa neženitev katoliških duhovnikov. Pri nas gre za duhovnika, kdor želi za ta stan poklic, v semenišču se več let pripravlja na svoj poklic, ko je nastopil službo kot kapelan, živi več ali manj odtegnjen od sveta v družbi z župnikom. Cisto drugače je pri pravoslavnih. Za duhovnika gre, ne da bi čutil v sebi poklic za samski stan, v semenišču ne dobiva k temu nobene vzgoje, preden je posvečen, se poroči, torej še zelo mlad, v službo ure z mlogo ženo, mora torej živeti popolnoma s震动. Kaj pa, če mu čez nekaj let umrje žena in zapusti lepo številce majhnih otrok? In pravoslavní duhovniki imajo po navadi tako veliko otrok. Drugič poročiti se ne sme, za samski stan nima ne vzgoje, ne poklica, v hiši mora imeti že radi otrok žensko, da jim nadomešča mater. Radi tega se je pojavilo med pravoslavnimi duhovniki močno gibanje za dovoljenje druge ženiteve. Duhovniki so sklical shod, kjer so sklenili, da se bodo ženili sami, ako ne dovolijo škofje. Nedavno se je vršil shod vseh škofov, kjer so se pečali s tem vprašanjem in prišli do zaključka, da tako spremeniči cerkveno postavo zamore samo vsej cerkveni zbor. Na vsak način je ta zadeva pravoslavnih duhovnikov veliko bolj pereča, kakor pa katoliški celibat, ki ima čisto drugačno podlago.

Silen vihar na Dunaju. Po Dunaju je razsajal 14. t. m. več ur grozno silen vihar, dokler ga ni zamenil močen valiv. Ljudi, ki so bili na cesti, jih je metal vihar na tla, mnogo jih je bilo ranjenih ed opeke, ki jo je metal orkan (veter) s strah. Celo voz-

ve je premetaval divji vihar, razbijal šipe po izležbah in metal oči, tla napisne trgovin. Med ranjene sta dva mrtva in splošna škoda je pa nepregledna.

V Budimpešti so obesili dne 14. t. m. bivšega državnega pravdnika boljševiškega sodišča dr. Stef. Szirmay. Iste dne je bil usmrčen potom prekosoda radi ropov na smrt obsojeni Ludvik Szemere.

Boljševiški umor na Ogrskem. Veliko je že pisalo, kako so morili nedolžne človeške žrebe boljševiški krvoloki po Madžarskem. Casniki nam poročajo naslednji vzgled podivljane krutosti: Trgovca Gustav Szigetti je pomogel ogrskemu grofu k pobegu pred boljševiki in je bil radi tega on sam obsojen na smrt. Boljševik je zaprl obsojenca v voz in ga odpeljal k obrežju Blatnega jezera. Tamkaj ga je zvezal in ga dvakrat ustrelil. Ker pa še nesrečen ni bil mrtev, ga je tudi zabodel. Nato se je rabelj spomnil, da bi morale usmrtniti prisostovati priče. Da bi prinesel boljševiškim kolovodjem dokaz, da je obsojenca res usmrtil, mu je mrtvemu odrezal ušesa in nos in ju predrožil boljševiškemu sodišču.

V Berolinu so nahajščali takozvani neodvisni socialisti množice, da so navalile s silo na z vojaštvom zastraženo državno zbornico. Pri tem nasilnem navalu je prišlo do kripelitnih izgredov: 45 mrtvih in 105 ranjenih.

Vojna posojila v Čehoslovaški. Pod pritiskom trioka nemških strank je praska vlada izjavila, da bo v najkrajšem času zavzela končnoveljavno stališče v tem vprašanju. Češki listi se sedaj pritožujejo, da ni vlada na zahtevo češke javnosti že davno storila. Saj je gospodarsko najbolj ogrožena država, Madžarska, sklenila deloma izplačati vojno posjilo. Čas bi bil, da bi tudi naša vlada v tem vprašanju podala izjavo, da bo mogoče izlečiti to težko rano, ki je zadela tudi najširše plasti našega ljudstva.

Konec Kolčakove slave. Znani ruski general Kolčak, ki se je boril s svojo armado proti boljševikom, je bil v zadnjih časih od boljševikov silno teper in njegova armada razkropljena, ujetna in pobita. — Vsled počasnega propada Kolčakove armade naprej je vstaja v vzhodni Sibiriji. Po poročilih je češki „bataljon smrti“ uvel železniški vlak, kjer je bil od Kolčakove vlade minister za notranje posle, ministri predsednik in general Martinov, pa tudi Kolčak sam. Zaradi izročitve Kolčaka boljševiški ruski vladi se vrše pogajanja s Čehi.

Najmanjša žena na svetu. Na Novi Zelandiji je nedavno v starosti 60 let umrla neka „gospa general Mite“, kakor so jo zvali, ki je bila brezvomna najmanjša žena na celem svetu, kajti njena visokost je znašala komaj 21 palcev. Visokost njenega moža, ki je umrl leta 1914, je pa znašala 36 palcev.

Slovenija je imela leta 1910 konj 59.000, govede 306.000, koz 19.000, ovc 66.000, preščev 544.000, panji čebel 140.000, kuretine 1.400.000. Na 100 prebivalcev pride konj 5.3, govede 45, koz in ovc 7.6, preščev 48.4, kuretine 124.9.

556 ljudi utonilo. Te dni se je potopil parniki Afrike. Od potnikov se je rešilo samo 43 oseb, 556 pa je našlo smrt v morskih valovih.

Kovček z dvojnim dnem. Zanimiva tativina se je zgodila v hotelu „Štefanija“ v Taborski ulici na Dunaju. Dva trgovca sta prišla in najela skupno sobo. Predpoludnem sta odšla iz sobe, ter oddala kjuč vratarju. Okrog 12 ure je prišla sobarica, pospravila sobo, jo zopet zaklenila in odšla. Ob 8 zvečer prideta gospoda domov in najdeti sobo odprt in vsa znamenja, da se je nahajal v nji nepoklican gost. Lep usnjat kovček je bil ukraden, platneni kovčekov ovoj je ležal raztrgan na tleh. Omara, kjer se je nahajal kluč od kovčeka, je bila odprta in prazna. V kovčku je bilo perilo, živila in 23.000 kron denarja. Kovček je pa imel dvojno dno in med enim in drugim se je nahajalo 450.000 kron v tujem denarju. Tat za dotično vsoto najbrže niti ni vedel. Vzel je kovček, ga izpraznil in kje vrgel proč, ali pa prodal starinarju, ne da bi slutil, da se nahaja v njem še druga vsota.

Hoc e. Dne 18. t. m. je imel naš Orel svoj redni občni zbor, pri katerem je bil izvoljen sledenj oddor: g. Polak Franc, predsednik, Lebe Franc, podpredsednik; Kljun Ivan, razsojevalec; Malec Alojz, blagajnik, Svenšek Ludvik, tajnik; Vernik Anton in Frangež Franjo, odborniki. Vernik Anton, načelnik, Knalič Pavel, namestnika. Fantje, pristopajte pridne Frangež Franc, podnačelnik; Majhenič Vilibald in pod orlovsko zastavo, ki Vam pripravlja podlago za srečno bodočnost!

Orlovska odsek pri Sv. Martnu pri Vurbergu priredi prihodnjo nedeljo igro „Mlinar in njegova hči v poslopju stare šole po večernicah.“

Celje. Vse fante, ki hočajo preživeti v pošteni družbi nekaj prijetnih ur, obenem pa izpopolniti svoje znanje, vabi celjski Orel na svoje fantovske večere, ki so vedno vsak prvi torek v mesecu zvezdar ob pol 8. uri pri Belem volu. Vspored je vedno zelo začniv.

Stari trg pri Slovenigradcu. Pri nas se vrši celovski tečaj od sobote, dne 31. ja., popoldne ob 4. uri, do všečiši pondeljka, dne 2. februarja. Vsi fantje in bližnjih župnij, ki se hočejo izvležati za orlovske načelnike, naj se gotovo udeležijo tega tečaja. V nedeljo, dne 1. februarja, po prvi sv. maši, je na ustanovni občni zbor domačega Orla. Vaditelj in govorščik pridejo iz Celja.

Dopisi.

Limbuš. Pri nas sta bila v zadnjem času dva shoda. Prvega so sklicali socijalni demokrati. Govorili so veliko v slovenskem in celo v nemškem (1) jeziku o skorajšnji zmagi proletariata, o veliki zmagi socijalne demokracije. Komur se skomina po tej zmagi, naj se poda na Rusko, tam bo kmalu na lastni koži okusil ujen sladki sad, boljševizem. — Drugi shod je sklicala Samostojna Kmetijska Stranka. Nastopila sta dva govornika. Prvi je govoril stvarno in dobro o začetkah kmetijskega stanu. Enaka izvajanja se slišijo na vsakem shodu Kmečke Zveze. Podobne in še boljše resolucije, kakor pri tem shodu, so se sklenile v Limbušu dne 8. decembra 1919, na shodu Km. Zvez. Človek se vpraša: Cemu je treba nove organizacije kmetov, če Kmečka Zveza tako zvesto brani njih knosti? Prvi govornik je rekel, da zato, ker so bili voditelji Kmečke Zveze za nič. No, pa če so res voditelji Kmečke Zveze za svoj posel nezmožni, kar pa je velika laž, naj se pa izvoli druge, za to še ni treba nove stranke. Govornik je nadalje zatrjeval svojim poslušalcem svojo globoko vernost. Tudi to ni vzrok za novo stranko, ker ravno takšne ljudi zbirajo Kmečko Zvezo v svojem okrilju. Stvar je torej drugačna. Te nam je pojasnil drugi govornik, ki je prinesel pozdrave iz Kranjske. Ta je očital Slovenski Ljudski Stranki in s tem tudi Kmečki Zvezi prijaznost do duhovščine. Samostojna je torej kmettska organizacija, ki je duhovščini neprijazna. Dobro si zapomnite, Samostojnik, kdor podira most med kmetom in duhovnikom, ta ni prijatelj kmeta in ne vere. S stranko, ki je neprijazna duhovščini, ne gre ogromna večina naših kmetov. Kdor torej agitira za Samostojno, ta delamo prepire in seje neslog, ki je na kvar kmetu in tudi državi, ker je kmet najmočnejši steber države. Kmetovalci iz Ruš in zelenega Pohorja, pristopite vseh Kmečkih Zvez! V nej si sami izvolite zastopnike iz krogov vaših tovarišev in prijateljev. Kmečka Zveza je že veliko storila za dobrobit kmeta in obeta vedno več. Samostojna pa je še le pred pol letom začela kaliti vodo, od nje nima naš kmet pričakovati nobenih koristi.

Selinska ob Dravi. Kmečka Zveza se pri nas pridno organizira. Ustanovili smo si odbor iz samih kmetov, ki bo delal za kozist kmetijskega ljudstva. Nekateri dobri kmetje so bili presepljeni in so pristopili k socijaldemokratom. Pa se jim že odpirajo oči in bodo tudi kmalu zapustili brezverske in kmeti skodljive socijaldemokrate. Kmetje, vsi kakor en mož v tabor Kmečke Zvez!

Gornja Peškava. Na Kraljevo je priganjanje liberalne Samostojne stranke, mizar in bivši veleposestnik ter gospodarski strokovnjak Ignacij Petrovič sklical shod te stranke. Predsedoval je neki Pučnik, ki bi rad nekaj postal. Govorila sta Petrovič in nek Novak iz Slov. Bistrica. Navzoč so se jima smejali. Ta velika politika sta vezala otroke. Uspeh shoda je bil, da se niti eden zborovalec ni dal zapisati v Samostojno. Vsi pošteni in pametni ljudje se sramujejo biti pri Samostojni in pristopajo raje k Kmečki Zvezzi. Petroviču pravijo ljudje: Ostanji raje pri svojem „obelpoku“, politiko pa pusti. Na politiko se razumeš, kakor zajec na boben.

Gornja Polskava. Pri nas se je pojavila na poletnem obzoru velika svetla zvezda. Mizar in bivši „veleposestnik“ Ignacij Petrovič iz Bukovcev se je postavil na celo liberalno-nemške Samostojne Kmetijske Stranke. Mož divja okoli in lovi kaline v upanju, da bo postal poslanec. Mi pa pravimo: Ob volitvah se nas bo oglašalo sto in sto, Petrovičev Nace nam poslamec ne bo.

Sv. Jakob v Slov. ger. Dne 11. januarja se je po petletnem odmoru zopet vršil občni zbor našega bralnega društva. Vdeležilo se ga je nad vso pričakovanje veliko število mož in žen, deklet in mladeničev, kateri so z velikim zanimanjem poslušali govornika, ko jim je razlagal o pomenu izobraževalnih društev pred vojno, med vojsko in o velikem pomenu izobraževalnega dela po vojski. Že po občnem zboru je pristopilo 50 udov s skupno udnino 205 K. Živahnji pogovori po občnem zboru in med zborom, ustanovitev pevskega zebra, dekliške in mladeničke zvezze, volitev res odločnih mož, mladeničev in deklet v odbor je najboljša priča, kako silno veliko je zanimanje za izobraževalno delo pri našem ljudstvu, vse to tudi kaže, da bo delo izobr. društvo plodonosno, da bo dan za dnem število udov večje, saj vsi čutimo danes potrebo dobre knjižnice, potrebo da svoje dušno obzorje razširimo z vsestranskim poukom.

Sv. Andraž v Slov. goric. 8. dec. 1. l. smo ustanovili „Dekliško zvezo“, ki je na Štefanovo že priredila 4 dejansko igro „Daj nam danes naš vsakdajni kruh“. Na novega leta dan je bil usta-

novni zbor kmetijske podružnice, na katerem je pristopilo 50 članov k podružnici. 11. t. m. je priredila Kmečka zveza vrlo dobro obiskan shod v novem društvenem domu. Govoril je g. poslanec Vesenjak o gospodarskopolitičnih vprašanjih. Zanimive so bile predvsem razprave o kmetijskih organizacijah, o ureditvi denarnega vprašanja, o viaskem in o osebnodohodniškem davku ter o preustrojitvi Kmetijske družbe. 8. svečana bo se spet napolnil naš prostorni dom povodom u-prioritete 3 dejanske „Krivoprisežnik“ in 2 dejanske burke „Pravica se je izkazala“. Zadnja burja je napravila veliko škode po strehah.

Ptuj. Kakor v drugih okrajih, tako vlada tudi pri nas veliko zanimanje za kmetijsko zadrugo, o kateri se je razprjaljalo na zborovanju kmetijske podružnice, dne 30. novembra. Iz vseh župnij se poroča, da se marljivo vpisujejo člani v zadrugo. Upati je, da bo tudi pri nas kmalu že 400 članov vpisanih, kakor v sosednjem okraju Ormož in da se bo kmalu vse ukrenilo, da se začne z delom zadruge.

Ormož. Sladkor. Pred nekako 2 mesecema se je zaplenilo nekemu tukajšnjemu trgovcu 800 kg sladkorja. Reklo se je, zaplenjen sladkor se porazdeli na uboge ljudi. V resnici sedaj od tega sladkorja že precej manjka in ljudstvo želi zvesteti, kateri so bili tisti srečni, ki so sladkor dobili? Ormoška občina naj nam to pojasni, sicer se obrnemo na glavarstvo, ki se za ta sladkor gotovo tudi zanima. — Glede „Samostojne“ omenim, da je Vičanski Škrlec razvil vsestransko agitacijo za to stranko, koje shod se baje vrši v najkrajšem času pri Veliki Nedelji v Skorovi gostilni. Škrlec je znan, da je med vojsko nastopal proti kmetom z rezervicijo živine in je za svoje zasluge bil odlikovan. Sedaj pa si za „Samostojno“ brusi pete in mu je zato obljudljeno baje lepo mesto v ministerstvu. ☺ ☺

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Naša župnija je nekako popolnoma skrita pred svetom v političnem oziru, pa vendar tudi naši nasproti „Samostojne“ najdejo to zakotje, ker so hoteli zadnjo aedeljo pustiti oklicati svoj shod, ki se vrši pri Veliki nedelji. Tukaj imamo sicer zavedne može, pa vendar če že naši nasprotniki tudi tukaj rovarijo, prosimo, da bi se poslal tudi ob pričiliki eden gospod naše krščanske stranke k nam na shod, da nam pojasni marmičesar in nas utrdi v našem stališču.

Dobrno.

Samostojna na tepečev dan. Samostojna je priredila brez naznala ljudstvu shod v gostilni „Pri kozličku“ na Dobrni pri Celju. Prišlo je kakih 60—70 kmetov. Nek odbornik nomčurske stranke je hotel dati besedo g. Drefeniku. Pa ga glej šmenta! Kmetje so zahtevali naj se izvoli predsetstvo. G. Drefenik se je temu udal, za predsednika je bil izvoljen odbornik „Kmečke zveze“. G. Drefenik je dobil besedo in je razvijal svoj program med vednim ugovarjanjem navzročih, ki so mu že med govorom, a še bolj po govoru ugovarjali. G. apostol Drefenik ni mogel izpodbiti teh le dejstev: 1. da je samostojna samo rep nekdanje liberalne stranke, ko se mu je dokazalo, da je demokratska stranka na svojem zborovanju naročila zaupnikom, da ne smejo nikjer ovirati liberalci razvoja „Samostojne“, je rekel, da delajo to vseled tega, da bi jo uničili! Haha! — 2. da je „Samostojna“ v zvezi s kapitalisti, kar se kaže v tem, da je „Ekonom“ delniška družba, pri kateri so udeležene banke. In „Ekonom“ je gospodarsko društvo „Samostojne“. 3. da njihovo tolj od njih samih hvalisano krščanstvo, ni nikako krščanstvo. „Samostojna“ hoče organizirati kmeta zoper druge stanovalce, ne pa zoper občno krivičnost kapitalizma. 4. Trdil je, da ima Slov. ljudska stranka tri veje: Kmečko zvezo, jugosl. strokovno zvezo in meščansko zvezo. Ca ugovarjanje pa je spregledal in priznal, da temu ni tako. V takem slučaju je poslušal, kako se je prebrala sledenča resolucija: Zborovalci zbrani na shodu „Samostojne“ na Dobrni 28. dec. 1919 pošiljamo izraz ustanosti svoji preizkušeni organizaciji „Kmečki zvezi“. Odločno zavračamo vse neutemljene napade na „Kmečko zvezo“ da pozivljamo vse kmetijske tovariše, ki so jih odposlanci liberalcev zapeljali, da stopijo v „Kmečko zvezo!“ — Zborovanje se je zaključilo z veselimi vzklikami: Živeli zavedni Doberčanci, živela „Kmečka zveza“, živel dr. Korošec! —

Sv. Peter v Sav. dol. Hud vihar z močno točo je pretekli petek zvečer razsajal po naši okolici. Enkrat je tudi močno zagrmelo in grozna strela se je popeljala čez občino in k nesreči zadela v veliki, s krmo natlačeni kozolec posestnika Janeza Ribič na Rojah. Trenutkoma se je vnela vsa krma in velikanski plamen je klical brambe na pomoč. Domači požarni brambovci so bili takoj na mestu in njihovemu prizadevanju kakor tudi žaljskim in gotoveljskim brambovcem se je zahvalil, da ni pogorela cela čedna Rojska vas. Posestnika Ribič so domači občani takoj povabili, da pride k njim za prehranitev živine. Hvalevredno delo usmiljenja! Prijetno se razlegadol iz našega stolpa novih bronastih zvonov milo zvonjenje. Vojska nam je dobre stare zvonove vzela, junaška darežljivost Šentpetranov pa je za novo leto nabavila iz Ljubljane nove lepodoneče zvonove. Visoka je svota, ki jo je bilo treba štetiti za nove zvonove, pa za cerkveno življenje vneti župljani so jo odšeli. Med sviranjem domače godbe so od dekliških rok okusno okrašeni zvonovi zasedli v zvoniku svoje prostore. Danes posluša radostnutojcev in domačin ubrane glasove bronastih godcev in marsikdo si misli:

Dasi mi v srcu poljejad,

Zvonenje tvoje slušam, slušam rad.

Rečika v Savinjski dolini. Ob novem letu so bili naši rečiški reveži izvanredno prijetno iznenadni. Iz Amerike je prišlo na njihov naslov 90.000 K, ki so jih nabrali vri Amerikanci iz rečiške župnije za najpotrebnejše med svojimi nekdajnimi sorokaji. Menda nikjer drugod niso bile deležne v dove, sirote in reveži tako velikega darila za Novo leto. Med 120 oseb sta razdelila odlična rečiška rojaka Franc Hribenik in Ivan Petrin 90.000 K, tako da je dobila vsaka oseba 750 K kot novoletno darilo. Vrnila sta se šele pred kratkim iz Amerike in sta imela nalog od svojih tovarišev v Ameriki, da denar primerno razdelita med najpotrebnejše. Z nepopisljivo radostjo in solzami v očeh so uboge revežne v dove in sirote sprejemale bogate darove iz njunih rok. Celih pet vojnih let se živeli v pomanjkanju, gladovanju in siromaštvi. Od nikeder ni bilo celo grozno vojsko pomoči. Možje, očetje in sinovi so kravali in umirali na fronti, doma pa so se žene in otroci do smrti naučili z delom na polju, da si ohranijo saj gole življenje. Zapuščeni in osamljeni so se zdeli v tej grozni stiški. A kjer je sila največja, tam je tudi pomoč najbližja. S težkim srcem se prebrali in poslušali amerikanski naši rojaki poročila o trpljenju svojih dragih. Bolelo jih je, da jim vsled vojske niso mogli priti na pomoč z dejansko podporo. Zato so kakor hitro se je končala grozna vojska smatrali za svojo prvo dolžnost, da pomagajo najpotrebnejšim svojim rojakom. Pridili so v ta namen v Milwaukee posebno slavnost in pobirali med vsemi rečiškimi rojaki prispevke, tako da so poslali 90.000 K kot dar v svojo domovino. S tem svojim dejanjem so pokazali velikodušnost in plemenitost svojih srcev v najvišji meri in dokazali, da jim daleč od svoje ožje domovine še vedno bije v sreih isto za vse dobro in blago vneto srce, ki je posebna odličnost flosarjev-prebivalcev Gornje Savinjske doline. Hvala Vam zato, dragi amerikanski rojaki, prisrčna!

Slovenci širite naše liste!

Prireditve.

V nedeljo, dne 25. t. m., po rani službi božji, bo v Šoli občni zbor katoliškega izobraževalnega društva pri S. Barbare v Halozah. Prijatelji katoliškega tiska, udeležite se mnogoštevilno!

Bralno društvo pri S. Lovrencu na Dr. polju priredi dne 2. februarja, na Svečnico, popoldne po večernicah v društvenih prostorih dve gledališki igri „Skrivnostna zarota“ in „Rudeči nosovi.“ Naslopi tudi prvih nov domači mešan pevski zbor. Pridite vse, kateri hočete uživati urico pravega, nedeljnega veselja!

Henina. V tukajšnji Šoli se vrši v nedeljo, dne 1. sivečana t. l. predstava v prid ubogim otrokom šole. Na sporednu so igre, petje, deklamacije itd. Z ozirom na dobrodeleni namen se vabite k prav obilni udeležbi!

V nedeljo po rani službi božji, dne 25. t. m., bo v Šoli občni zbor Katoliškega izobraževalnega društva pri S. Barbare v Halozah. Prijatelji katoliškega tiska, udeležite se mnogoštevilno!

Mala naznanila.

Ovijo velno

Akupuje Henrik Primus, trgovec v Maribor, Tržaška cesta 25 12

Vino na prodaj. Kmetijska zadruga v školskih postaja Poljane naznana cenj. vinski kupeč in gostilničarjem, da ima v svoji kleti v skolskih 7-8 tisoč litrov pristnega štajerskega vina na prodaj. Prodaja se bo vršila na dan 22. t. m. Kupci se vabijo, Odbor. 32

Služba organista in cerkvenika je razpisana pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. — Prodaje je vložiti do 1. februarja pri cerk. predstojništvu. 43

Sprejemem učenca za trgovino z železino. Ponudbe vposlati na Peter Majdič, Celje. 44

Kupim dva zdrava močna konja, srednje teže, za poljsko delo. Ponudbe na navedbo starosti, cene i. dr. na naslov: Josip Pauer, Braslovče, Savinjska dolina 41

Tovarna J. Pfeifer,

v Ročah

ima na prodaj: Umetni nevi mlini na dva t. čaja 82 col., kamejni na jermenje z malim jermenjem z vsemi potrebnimi pripravami, volnati pajtelje. Nova dvodelna čistilnica z veternikom za zdrob. Vsi transmisijski tudi za trijer. Cena K 16.000. En stojec motor na bencin, 8-12 konj. sil z vsemi potrebnimi pripravami za 12.000 K.

Mlin tudi na vodno moč. Ta cela rastava se lahko ogleda pri gosp. M. Rojs v Črmenščaku pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Nadalje ima tovarna na prodaj nov mlini 20 col., kamejne s sittnimi na momorno moč. Veike in srednje šajbe za jermenje, ležarje, vakum veternik itd. 4

Iščem majerja (prvega hlapca), Dajem stanovanje, hrano in 200 K plače na mesec. Prednost imata zakonec brez nedorasilih otr. k. Pismene ponudbe na naslov: „Hlapec“, pošno ležeče, Brezno ob Koroški železnici. 35

Učence se takoj spreme pri gosp. Anton Marčič, usnar v Slovenski Bistriči. Starost od 16 do 18 let, na tri leta, za obliko in hrano se bode skrbelo. 33

Išče se priprosta, resna žena, ki je vajena živeti na deželi. Znati mora navadno in nekoliko boljšo huknino, oskrbovanje perutnine, krav in svinj ter obdelovanje zeliščnega vrta, sploh vse, kar spada v gospodinstvo. Ponudba z navedbo plače na gradiščino Štajhof pri Radgoni. 23

10. seženje borovih drv proda Šef. n. Heller, Dolgoše 30, Maribor. 26

Srednji voz se proda pri Antonu Koren, Sv. Miklavž, pošta Hoče. 54

Sprejme se učenec poštenih starišev, čvrste postave, kateri ima veselje do pekarske obrti, pri Francu Teržan, pek. Petrovče pri Celju. 55

Učenec se sprejme v trgovino z mešanim blagom, Vinko Serak, Trebnje, Dolenjsko. 56

Iščem hlapca za konje, pri poljedelstvu zmožnega, pridnega in trezrega. Mesečna plača K 120, hrano in stanovanje. Ed. Suppanz, Pristova. 63

15 letna deklica iz boljše hiše, večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi primerne službe, kjer bi se kaj izučila. Naslov: A. M., Kalvarien-gürtel 44, Grsdec. 57

Za delo želi službo poštevno kmetsko deklic. Študija Frančiška ulica 8, Maribor. 58

Slikars se patrone proda Juteršnik, Maribor, Brandis ul. 3. 59

Dobro kislo selje vsako množino kupi Lovrec, Maribor, Kasino-gasic 2. 60

Viničarja, ki ima štiri delavne moći in lasti dve kravi sprejme po dogovoru Jožet Mule, mesar in krimar v Rušči. 61

Zlata zapestnica se je našla. Kdo jo je zgubil naj se zglaši pri g. Krepek Flossarska ulica 4 ob 8 uri zvečer. 64

Mlinar se sprejme takoj ali pozneje, če močo samski, za mali, umetni mlini, pri Flojanu Gajšek v Liki pri Zusmu Hranu in stanovanje v hiši, zahteva plača se naj v ponudbi navede. 26

Iščem majerja (prvega hlapca), Dajem stanovanje, hrano in 200 K plače na mesec. Prednost imata zakonec brez nedorasilih otr. k. Pismene ponudbe na naslov: „Hlapec“, pošno ležeče, Brezno ob Koroški železnici. 35

Učence se takoj spreme pri gosp. Anton Marčič, usnar v Slovenski Bistriči. Starost od 16 do 18 let, na tri leta, za obliko in hrano se bode skrbelo. 33

Išče se priprosta, resna žena, ki je vajena živeti na deželi. Znati mora navadno in nekoliko boljšo huknino, oskrbovanje perutnine, krav in svinj ter obdelovanje zeliščnega vrta, sploh vse, kar spada v gospodinstvo. Ponudba z navedbo plače na gradiščino Štajhof pri Radgoni. 23

SUKNO! SUKNO!

in kampan za moške obleke, volno, perhant in modrovino za ženske obleke, šifon, belo in pisano platno za perilo in razno manufaktурno blago, kakor tudi rame robe, srajce, odeje proda doma in razpoljila po celih Jugoslaviji zaradi velikoga nakupa v inozemstvu po čudovito nizkih cenah veletrgovina in razpoljiljalna

R. Stermecki, Celje št. 300

Slovenija. 498

Kar ni odrezano se zamenja ali vrnja denar.

Naročite takoj ilustrovani cenik.

Prva jugoslovanska tovarna za poljedelske stroje, stavbene in umetno ključavnice, mehanična delavnica za kolesa in automobile

FRANJO FARIC

Maribor, Pobrežje.

Specijaliteta: Izdelovanje peči za kemikalije, motorjev na bencin in olje, finih železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, in stalacija plina in vodovodov

Popravljalnica: vsakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vlivanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupis staro železo! — Lastni izženirji za izdelovanje narisev v tovarni. 1514—293

Prostovoljna dražba

nepremičnin.

Na predlog lastnikov dedičev po rajni Antoniji Heller, posestnici v Dragučevi št. 53, se prodajo na javni dražbi spodaj zapisane nepremičnine za pristavljeno izklico ceno dne 26. 1. 1920 predpoldan ob 10. uri po parcelah. Dražba se vrši v Završki vasi, na tem mesta. Ponudbe pod izklico ceno se ne sprejmejo. Zastavne pravice, na zemljišču zavarovanih upnikov ostanejo nedotaknjene. Od kupnine se plača samo tisti del v gotovini, ki ostane od cele vsote po odračunjanju prevzeti bremen. Za potrditev prodaje ima (jo) prodajalc 8 dni premisleka. Izkušilo prodaje je položiti sodniji, polovico takoj. Ostali pogoji prodaje in plačevanja se smejo vpogledati pri podpisanim Sodišču soba št. 6 med uradnimi urami. Tisti ki koče preveri celo zdražbo na posetovo za najvišji ponudek, ima prednost.

1. VI. štev. 33, k. o. Završak vas, obstoječa iz parc. štev 116, prav. 126 . . .	11 a 35 m ² , cena K —
2. parc. štev. 117, njiva . . .	1 a 73 m ² , " "
3. " 122, pašnik . . .	12 a 34 m ² , " "
4. " 124, travnik . . .	32 a 19 m ² , " "
5. " 125, travnik . . .	47 a 15 m ² , " "
6. " 123/2, travnik . . .	15 a 36 m ² , " "
7. " 118, njiva . . .	2 a 70 m ² , " "
8. " 120, njiva . . .	9 a 48 m ² , " "

Okrajno Sodišče v Mariboru, odd. VI. dne 15. jan. 1920

Poziv!

V nedeljo, dne 3. novembra 1918 predpoldne sta bili oropani trgovina s papirjem in galanterijskim blagom ter trgovina z delikatesami v Strnišču pri Ptuju. Pozivljeva vsakogar, ki bi mu bilo znano, kjer se nahajajo oropani predmeti kot posteljnina, preproge, moške in ženske obleke, perilo, različno pohištvo itd., da na spodaj označeni naslov naznani nemudoma imena in bivališče neznanih storilcev proti nagradi 1000 K.

Ivan Cepera in Strobl,

Maribor, Fabriksgasse 21, v trgovini.

KOTLE

za žganje, pralne kotle, bance, štedilnike in vsa v kotlarsko obrt spadajoča dela zvršuje točno in po zmernih cenah

Lovrenc Tomažič, Maribor
Sodniška ul. 24.

Več konj po zmernih cenah za oddati pri Petru Čajdič, paromin Celje

Kupujeva:

iz vseh vinorodnih krajev vse najboljša vina po najboljših cenah.

Vino v steklenicah (buteljke).

Razpošiljanje vina v sodih od 50 l naprej.

Se priporočava

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Oznanila Union-Propagande, Maribor, Gosp. ul. 25

Barva Kemično čisti

vsakovrstno blago. 1695—438—208 [obleke.

Pere in svetlolika

ovratnike, zapestnice in srajce.

Tovarna JOS. REICH,

MARIBOR, Gospeska ulica št. 38,

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo proti dobremu začušku. Cirilova tiskarna.

INDRA ČAJ

razpošilja v škatljicah na debelo

“BALKAN“ Coloniale

MARIBOR.

Spirit 95 odstotni, dokler v zalogi!

POZOR.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel glavni zastop **Vzajemne zavarovalnice**

banke „SLAVIJE“ v Pragi

za sodniške okraje:

Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, Maibreg in Slov. Gradec

1

ter prosim, da se interesični tozadenvno obražajo za pojasa na spodnji naslov. Zavarovalnica sprejema vse zavarovanja kakor, proti požaru, vlonu in življenu po najnajvi ceni ter se slav. občinstvu najtopleje priporoča. Spoštovanjem

Ma. tm. Stadler, glavni zastopnik banke „Slavije“ v Mariboru, Vetrinjska ul. 30.

Slovenski slaščičar MILAN KOSER : MARIBOR

Grajski trg

se priporoča cenjenemu občinstvu v poset in za naročila finega in navadnega peciva in slaščice za gostije in domače potrebe.

1650

Ivan Hajny. zaloga poljedelskih strojev v Mariboru, Tegetthofova cesta št. 45 nasproti glavnemu kolodvoru priporoča cenjenim posestnikom sledeče stroje, kateri se nahajajo v zalogi, v nakup: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline, sadne mline, stiskalnice, drobilne mline, travniške brane, izvrstno pocinkane brzoparilnike v velikosti 50 do 160 litrov.

Nadalje priporočam stalne in prevozne motorje, čistilne mlatilnice in druge potrebščine. Ker se mora s tem računati, da bodo cene zoper poskočile, bi bilo v lastnem interesu vsakega posestnika, da si nabavi prej ko mogoče stroje, katere potrebuje za prihodnje leto. — Preskrbim tudi slamoreznične nože po dnevni ceni. Postrežba točna. Na dopise se takoj odgovorja.

526

Zavarovanje zoper škodo po požaru!

Edina slovenska zavarovalnica zoper škodo, povzročeno po požaru je ljubljanska

1582

Vzajemna zavarovalnica.

Glavni zastop za naše obme

Novosti za neveste!

POZOR!

Ne zamudite prilike si ogledati ravnokar novo došle zaloge raznega manufakturnega blaga, pri tvrtki:

Sirec & Drottenik, Celje
Krekov trg štev. 3

POZOR!

Velika izbira svilenih robcev.

Globoko žalujoči a Bogu udani rodbini Gobec, Brežnik, katerim je po vsemogočni previdnosti božji, iztrgala neizprosno smrt po dolgi in mučni bolezni prisrčno ljubljeno sestro, teto in svakinjo, gospodijočno

Frančiško Gobec,

Izrekajo najlepšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in prijateljicam, kakor tudi vsem domačinom in sovaščanom ter vsem, ki so nepozabno rajnico spremili k večnemu počitku. Pred vsem iskrena zahvala pr. duhovščini, Marijini družbi ter družbenim pevkam, kakor tudi vsem darovalcem šopkov in vencev! Vsem tisočeri Bog plačaj!

Babno pri Celju, 11 jan. 1920.

Žalujoči rodbini Gobec, Brežnik.

Nova smrt

za podgane in miši, katere se zamore popolnoma in zanesljivo zatreli le z novo 10 let rabljivo iznajdbo avtomatična past „Samostavljanja“ v eni noči se lahko vjame 20–30 miši ali podgan. Za uspeh jamčijo mnogobrojna priznana pisma. Cena z navodilom za 1 kom. I. vrste nekoliko večji K 25 II vrste malo manjši K 16. Cenjena naročila se prosijo pod „Samostavljanja“

Informacijski zavod **Drago Beseljak**
LJUBLJANA. Cankarjevo nabr. 5.

Čistilni stroji za žito (mlini za vejeti)

najboljše vrste, ki prekašajo vse dosedanje tovarniške izdelke glede trpežnosti, lichenosti in lahko umevne sestave. Cene streljev so izvanredno nizke ter jamčim za vsak stroj 10 let. — — Natančna pojasnila daje

J. Pučko, Budina
p. PTUJ, Štajersko.

52

Odvetnik

dr. Lenart Božič

si usoja naznaniti,

da je otvoril svoje pisarno
v Gornji Radgoni,
Spodnji grš štev. 12.

557

Jugoslovansko inženirsko podjetje
družba z. o. z. **Inženirska**
pisarna in stavbno podjetje
LJUBLJANA, MARIBOR.
Sodna ulica štev. 2 **Viktringhefova ulica šte. 34**
Brzjavni naslov: JIP—LJUBLJANA. — — — JIP—MARIBOR
Oddelek 1. Projektni proračun. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbo nadzorstvo
Oddelek 2. Vodne gradbe; izrabta vodnih sil; poljedelska mlinarica
Oddelek 3. Beton, železobeton. Zelenze konstrukcije
Oddelek 4. Železnice, ceste, predori, mostovi
Oddelek 5. Industrijska in gospodarska poslopa
Oddelek 6. Komercialno razpečevanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin

Gospod lekar nar pl. Trnkóczy v Ljubljani!

Naročam po pošti 5 paketov »Mastina«. Dajal sem ga po navodilu na teden enkrat po eno pest v krmo in živalim žreti. Veselje je gledati, kako moja živina rada žre, uspeva; se debeli in masti. Srčna hvala!

S pozdravom
Frane Trubiansky,
Lugos (Banat).

Primešaj „Mastin“ krmi.

Ce živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi. Če se dvigne slast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška »Mastin«. Ob pojemanjanju krme, ko se uporablajo nadomestilna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek »Mastin« je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo »Mastin«, ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška »Mastin« zadostuje za 5 mesecev za enega prasiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme »Mastin« prodajati vsak trgovec in konzumna društva. Ako se pri vas v letih karnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni depisnici v izdelo alnici »Mastin«, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) »Mastin« za K 17.50 poštnine prosto na dom. Od tam se pošilja »Mastin« s prvo pošto na vse kraje sveta.

Odvetnik
dr. Andrej Veble

naznanja, da je otvoril
odvetniško pisarno pri Sy. Lenartu v Sl. g.
(v posojilniški hiši, I. nadstropje). 515

„Vardar“

sladna kava na debelo in drobno!

glacirana in neglacirana odprta v vrečah, kakor tudi glacirana v zavojih po 200 in 500 g poljubno množino po najnižjih dnev. cenah prodaja

1794
247

Jvo Gigovič
podružnica Maribor.

Glavni trg
štev. 21.

20.000 kron nagrade

plačam takoj tisti osebi, ki mi more dokazati kak ti hotapski čin, ali pa da sem sploh kdaj bil soudelezen pri tihotapstvu, oziroma da sem v kaki družbi govoril ali se zavezal za **Simon Prah**, veleposestnik na tihotapstvu.

Inserirajte v „Straži“!
ki je neoporečeno najbolj razširjeni list.

Karel Kocjančič

kamnoseška industrijska
obšt v Mariboru

Schillerjeva ulica 25

priporoča svojo zelo bogato zalogo v žrifih, nagrobnih spomenikov, ploščah za umivalne mize in za pohištvo, vsa betonska in podebarska dela. Prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča cerkvena dela kot oltarje, prižnice, ter sploh vsa cerkvena dela v kamnu, kot svedoči mariborska frančiškanska cerkev. Ves obrat na stroje! Lastni kamenolom pri Slovenski Bistrici, industrija za granit, mramor in sienit. 1664—424

Najnovejše! Sv. Evangeliji in Dejanje apostolov

je knjiga, kakor je Slovenci dozdaj še niso imeli. Obsega vse evangelije in dejanje apostolov z razlagom. Oblika molitvenika lična. Vezava prikupljiva. Cena z poštnino vred K 6.90. :: Naroči se v

tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Slovenci! Sežite po znameniti knjigi!

„CROATIA“

567—
250

zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Zavarovalni oddelki:

Požar Vlom Nezgode
Živiljensko zavarovanje Ljudsko zavarovanje brez zdravniške preiskave.

Ponudbe sprejema in daje pojasnila:

Okraini zastop za Maribor in okolico.

Stivo Tončić, Maribor Windenauerjeva ul. 8.

SPODNJEŠTAJERSKA

LJUDSKA POSOJILNICA

R. z. z. n. z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Obrestuje hraniče vloge po 3 odstot.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, po roštvo in zastavo ::

Pojasnila daje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

Uradne ure sredo in četrtek od 9. do 12. ure, v soboto od 8. do 12. ure

Cikl. Nekdanje ul. Cankija v Mariboru